

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิก
สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด จังหวัดนครปฐม

นายรัชพล รวยพงษ์

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต
แขนงวิชาสหกรณ์ สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2557

**Factors Affecting Un-paid Loan Repayments of Members
of Bang Len Agricultural Cooperatives, Limited,
in Nakhon Pathom Province**

Mr. Ratchapol Ruaypong

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Business Administration in Cooperatives

School of Agriculture and Cooperatives

Sukhothai Thammathirat Open University

2014

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ บัญชีที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
บางเลน จำกัด จังหวัดนครปฐม
ชื่อและนามสกุล นายรัชพล รวยพงษ์
แขนงวิชา สหกรณ์
สาขาวิชา เกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม 2558

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ)

กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สงเสริม หอมกลิ่น)

(รองศาสตราจารย์ ดร. มณทิชา พุทชาคำ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์

ชื่อการศึกษา ค้นคว้าอิสระ **ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด**
จังหวัดนครปฐม

ผู้ศึกษา นายรัชพล รวยพงษ์ **รหัสนักศึกษา** 2569003003 **ปริญญา** บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สหกรณ์)

อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์อัจฉรา ชีวะตระกูลกิจ **ปีการศึกษา** 2557

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ 2) ภาระหนี้สินและการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ 3) ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ 4) ความสัมพันธ์ของสภาพทั่วไปของสมาชิกกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ 5) ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ และด้านนโยบายของรัฐกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ และ 6) ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้ คือ สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระของสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด จำนวน 482 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยสูตรของทาโร ยามาเน่ ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 219 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบไคสแควร์

ผลการศึกษาพบว่า 1) กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุอยู่ในระหว่าง 46-60 ปี การศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 11-15 ปี จำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน 1-2 คน ลักษณะการถือครองที่ดินโดยการเช่า จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 31 ไร่ขึ้นไป มูลค่าทรัพย์สินในปัจจุบัน 100,001-500,000 บาท นำเงินที่ได้จากการกู้ยืมจากสหกรณ์มาใช้ในการเกษตร มีรายได้จากภาคการเกษตร 300,000 บาทขึ้นไป/ปี และไม่มียาได้จากนอกภาคการเกษตร มีรายจ่ายในภาคการเกษตร 300,000 บาทขึ้นไป/ปี มีรายจ่ายจากนอกภาคการเกษตร 200,001-300,000 บาท/ปี 2) ภาระหนี้สินและการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์พบว่าสมาชิกส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระกับสหกรณ์ 50,000-100,000 บาท มีหนี้ค้างชำระอื่นนอกจากสหกรณ์ ต่ำกว่า 50,000 บาท เป็นหนี้กับสถาบันการเงินอื่นนอกจากสหกรณ์คือ กองทุนหมู่บ้าน และ ธ.ก.ส. 3) ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ พบว่า ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ และปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ มีความสำคัญโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง 4) ความสัมพันธ์ของสภาพทั่วไปของสมาชิกกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก พบว่า จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มูลค่าทรัพย์สินที่มีอยู่ในปัจจุบัน วัตถุประสงค์การนำเงินกู้ยืมจากสหกรณ์ไปใช้ รายได้จากภาคการเกษตร รายได้จากนอกภาคการเกษตร รายจ่ายจากภาคการเกษตร และรายจ่ายจากนอกภาคการเกษตรมีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 5) ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ และด้านนโยบายของรัฐ กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ พบว่า การขาดแคลนเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาสูงขึ้น การยกเลิกนโยบายโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 6) ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิก คือ รัฐบาลควรมีนโยบายในการช่วยเหลือเรื่องต้นทุนการผลิตและราคาผลผลิตทางการเกษตร สหกรณ์ควรมีการลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับสมาชิก และควรมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนและต้นทุนอาชีพ

คำสำคัญ การค้างชำระหนี้ สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด จังหวัดนครปฐม

Independent Study title: Factors Affecting Un-paid Loan Repayments of Members of Bang Len Agricultural Cooperatives, Limited, in Nakhon Pathom Province

Author: Mr. Ratchapol Ruaypong; **ID:** 2569003003;

Degree: Master of Business Administration (Cooperatives);

Independent Study advisor: Achara Cheewatragoongit, Associate Professor;

Academic year: 2014

Abstract

The objectives of this research were to study 1) the demographics of members of Bang Len Agricultural Cooperative, Limited; 2) their debt burdens and unpaid debts to the cooperative; 3) the relative importance of different factors that affected their lateness in making loan repayments to the cooperative; 4) the relationships between personal factors and members' outstanding debts to the cooperative; 5) the relationships between agricultural production factors, marketing factors, environmental factors, natural disasters, and government policies with members' outstanding debts to the cooperative; and 6) recommendations for solving the problem of unpaid loan repayments to Bang Len Agricultural Cooperative, Limited.

The study population was 482 members of Bang Len Agricultural Cooperative, Limited, who were late in their loan repayments to the cooperative, out of which a sample of 219 were randomly chosen. The sample size was determined using the Taro Yamane method. Data were collected using a questionnaire and statistically analyzed using frequency, percentage, mean, standard deviation and chi square.

The results showed that 1) the majority of samples was male, in the age range 46-60 year, educated to primary school level, married, with 3-4 household members, and with 1-2 school age children. Most had been members of the cooperative for 11-15 years, rented their farming land, and farmed 31 rai of land or more. The majority assessed their current assets at 100,001-500,000 baht, reported that they used the money they borrowed from the cooperative for agriculture, reported that they had income from agriculture of 300,000 baht a year or more, had no other sources of income, had agricultural expenses of 300,000 baht a year or more, and had non-agricultural expenses of 200,001-300,000 baht a year. 2) Most of the samples had unpaid debts of 50,000-100,000 baht owed to the cooperative and other debts of less than 50,000 baht. The other institutions to which they owed loans were the Village Fund and the Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives. 3) The factors of agricultural production factors, marketing factors, environmental factors, natural disasters, and government policies all had a medium level effect on members' outstanding debts to the cooperative. 4) Statistically significant relationships ($p < 0.05$) were found between members' unpaid loan repayments to the cooperative and the factors of amount of land farmed, value of present assets, purpose for taking out a loan, income from agriculture, income from other sources, agricultural expenses, and non-agricultural expenses. 5) The other factors that had a statistically significant relationship with member's unpaid loan repayments to the cooperative were lack of technology or agricultural production innovations, increasing prices of consumer goods, and cancellation of the government's rice pawning project. 6) Recommendations for solving the problems of unpaid debts are: government policies to provide low-priced agricultural inputs and to guarantee higher prices for agricultural produce; a policy of the cooperative to reduce interest rates to help its members; and the farmers should start keeping household budgets and accounts of their agricultural expenses.

Keywords: Un-paid Loan Repayments, Bang Len Agricultural Cooperatives, Nakhon Pathom Province

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาครั้งนี้สำเร็จลุล่วงได้ ด้วยผู้ศึกษาได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์อัญญา ชีวะตระกูลกิจ รองศาสตราจารย์สงเสริม หอมกลิ่น และคณาจารย์จากมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราชอีกหลายท่าน ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำ และติดตามตรวจแก้ไขข้อบกพร่องการศึกษาครั้งนี้อย่างใกล้ชิดตลอดมานับตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งสำเร็จเรียบร้อย สมบูรณ์ รวมทั้งคณาจารย์สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ แขนงวิชาสหกรณ์ มหาวิทยาลัย สุโขทัยธรรมาราช ที่ประสาทวิชาให้ผู้ศึกษาได้นำความรู้มาใช้ในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้ ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้ศึกษาขอขอบคุณคณะกรรมการดำเนินการ สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด ทุกท่านที่เสียสละเวลาและให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและขอบคุณสำหรับกำลังใจและเวลาที่ได้รับจากเพื่อนร่วมงานและเพื่อนร่วมศึกษา แขนงวิชาสหกรณ์ทุกท่าน

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาเกษตรศาสตร์และสหกรณ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช บิดา มารดา ตลอดจนบุคคลในครอบครัวทุกคนที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจตลอดมา ซึ่งผู้ศึกษาถือว่ามีค่าเป็นอย่างยิ่ง

สุดท้ายนี้ ผู้ศึกษาหวังว่ารายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจและผู้ที่เกี่ยวข้อง ประโยชน์ใดๆ ที่จะได้รับจากการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ ผู้ศึกษาขอน้อมอุทิศคุณความดีทั้งหมดแด่ผู้มีพระคุณ และผู้มีส่วนช่วยเหลือทุกท่าน หากมีสิ่งใดขาดตกบกพร่อง หรือผิดพลาดประการใด ผู้ศึกษาขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียวและขออภัยมา ณ โอกาสนี้

รัชพล รวยพงษ์

สิงหาคม 2558

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ	ญ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	2
กรอบแนวคิดการศึกษา	2
สมมติฐานการศึกษา	3
ขอบเขตของการศึกษา	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา	6
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์	7
บริบทของสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด	13
การบริหารจัดการสินเชื่อ	17
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	27
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล	29
การวิเคราะห์ข้อมูล	29

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	31
สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด	31
ภาระหนี้สินและการค้างชำระหนี้	37
ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด	39
ความสัมพันธ์ของสภาพทั่วไปของสมาชิกกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด	45
ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ และปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด	48
ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระให้กับสมาชิก	52
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	53
สรุปการศึกษา	53
อภิปรายผล	56
ข้อเสนอแนะ	58
บรรณานุกรม	60
ภาคผนวก	63
ก แบบสอบถาม	64
ประวัติผู้ศึกษา	68

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	32
ตารางที่ 4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก	35
ตารางที่ 4.3 ภาระหนี้สิน และการค้างชำระหนี้	37
ตารางที่ 4.4 ปัจจัยด้านการผลิต	39
ตารางที่ 4.5 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการผลิตต่อการค้างชำระหนี้	40
ตารางที่ 4.6 ปัจจัยด้านการตลาด	41
ตารางที่ 4.7 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการตลาดต่อการค้างชำระหนี้	41
ตารางที่ 4.8 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ	42
ตารางที่ 4.9 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ ต่อการค้างชำระหนี้	43
ตารางที่ 4.10 ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ	44
ตารางที่ 4.11 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านนโยบายของรัฐต่อการค้างชำระหนี้	44
ตารางที่ 4.12 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้	46
ตารางที่ 4.13 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้	47
ตารางที่ 4.14 ปัจจัยด้านการผลิตที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้	48
ตารางที่ 4.15 ปัจจัยด้านการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้	49
ตารางที่ 4.16 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติที่มีความสัมพันธ์ กับการค้างชำระหนี้	50
ตารางที่ 4.17 ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้	51
ตารางที่ 4.18 ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระให้กับสมาชิก	52

ญ

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา.....	3
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์.....	12

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในสภาวะการณ์ปัจจุบันที่มีความผันแปรทางเศรษฐกิจ มีการแข่งขันที่รุนแรงทางธุรกิจต่างๆ ค่าครองชีพที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ส่งผลกระทบต่อการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตประจำวันของประชากร โดยเฉพาะอาชีพเกษตรกรซึ่งเป็นอาชีพหลักที่สำคัญของประเทศไทย สหกรณ์เป็นองค์การที่ช่วยเหลือเกษตรกรและส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจสหกรณ์ยังมีหน้าที่บทบาทที่สำคัญในการรักษาเสถียรภาพและตรึงราคาสินค้าและบริการ ระบบสหกรณ์เป็นวิธีที่จะกระจายผลประโยชน์ไปสู่ประชาชนอย่างเที่ยงธรรม โดยประชาชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของและควบคุมกิจการค้าอุตสาหกรรม และบริการของตนเองผลทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจึงตกเป็นของประชาชนผู้เป็นสมาชิกด้วย

สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด จดทะเบียนเป็นสหกรณ์เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2513 สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 78-9 หมู่ 6 ตำบลบางเลน อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมมีแดนดำเนินงานอยู่ในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งมี 15 ตำบล ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน 1,115 ราย สมาชิกส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตร ทำนา เลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้งน้ำจืด สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด มีการดำเนินธุรกิจสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย จากรายงานประจำปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2557 สหกรณ์มีกำไรสุทธิประจำปี 3,457,207.80 บาท โดยเฉพาะธุรกิจสินเชื่อซึ่งเป็นธุรกิจหลักที่สำคัญของสหกรณ์

ธุรกิจสินเชื่อเป็นธุรกิจหลักของสหกรณ์และสินทรัพย์ส่วนใหญ่ของสหกรณ์ ได้แก่ เงินให้กู้ยืมแก่สมาชิก ปริมาณธุรกิจสินเชื่อปี 2557 จำนวน 64,735,500 บาท มีอัตราหนี้ค้างชำระร้อยละ 24.89 โดยปัญหาหนี้สินของสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระและมีการผัดนัดชำระหนี้ทำให้ให้สหกรณ์มีค่าใช้จ่ายในการดำเนินธุรกิจสินเชื่อสูงขึ้น จึงส่งผลให้สหกรณ์มีกำไรจากการดำเนินงานลดลงอย่างต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด เพื่อที่จะนำผลจากการศึกษามาเป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้ในอนาคต

2. วัตถุประสงค์การศึกษา

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

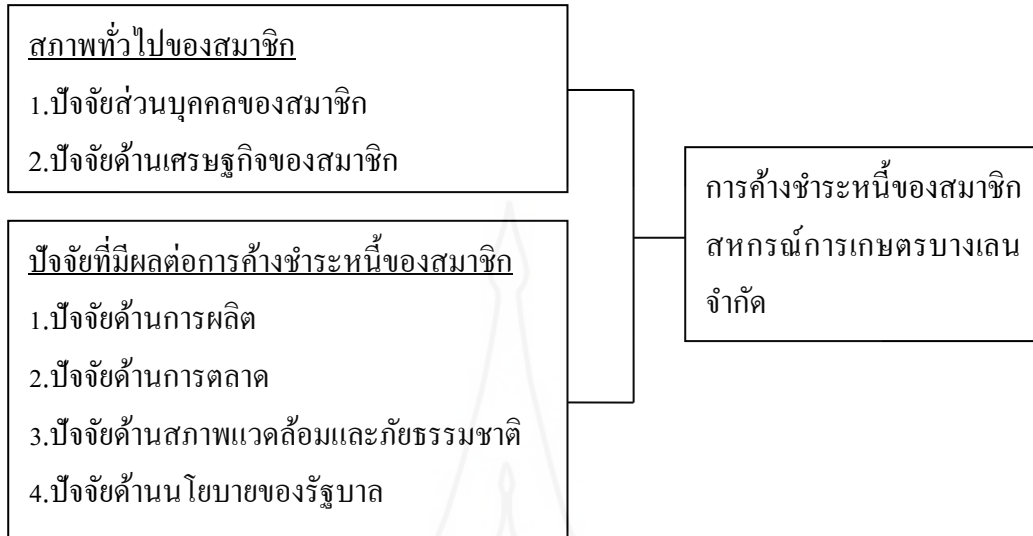
- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 2.2 เพื่อศึกษาภาระหนี้สินและการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 2.3 เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 2.4 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพทั่วไปของสมาชิกกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 2.5 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านสภาพแวดล้อม และภัยธรรมชาติ และค่านโยบายของรัฐกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 2.6 เพื่อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

3. กรอบแนวคิดการศึกษา

กรอบความคิดทางทฤษฎีนั้นจะประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ (Independent Variable) คือ ปัจจัยด้านสภาพทั่วไปของสมาชิก ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก ส่วน ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การค้างชำระหนี้ของสมาชิก ดังภาพต่อไปนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. สมมติฐานการศึกษา

- 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกมีผลต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกมีผลต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 4.3 ปัจจัยด้านการผลิตมีผลต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 4.4 ปัจจัยด้านการตลาดมีผลต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 4.5 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติมีผลต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 4.6 ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐบาลมีผลต่อหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

5. ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด จังหวัดนครปฐม ครั้งนี้มีเขตการวิจัยในด้านต่างๆ ดังนี้

5.1 ขอบเขตด้านประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างชำระหนี้ ได้แก่ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด ที่มีหนี้ค้างชำระได้แก่ ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น ระยะปานกลาง สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2557 จำนวน 482 ราย โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 219 คน

5.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา มุ่งเน้นศึกษาเฉพาะปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด จำแนกเป็น 6 ด้าน คือ

- 5.2.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก
- 5.2.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก
- 5.2.3 ปัจจัยด้านการผลิต
- 5.2.4 ปัจจัยด้านการตลาด
- 5.2.5 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ
- 5.2.6 ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ

5.3 ขอบเขตด้านเวลา

ช่วงระยะเวลาที่ศึกษา คือ เดือน มีนาคม 2558 ถึงเดือน มิถุนายน 2558

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 สหกรณ์ หมายถึง สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด จังหวัดนครปฐม

6.2 สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง สมาชิกของสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด ที่เป็นหนี้ค้างชำระทั้งประเภทหนี้ระยะสั้นและหนี้ระยะปานกลาง

6.3 หนี้ค้างชำระ หมายถึง หนี้เงินกู้ระยะสั้น และหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง

6.3.1 หนี้เงินกู้ระยะสั้น หนี้ที่เกิดจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด กู้ยืมเงินจากสหกรณ์แล้วไม่สามารถส่งชำระคืนแก่สหกรณ์ได้ภายในระยะเวลา 1 ปี

6.3.2 หนี้เงินกู้ระยะปานกลาง หมายถึง หนี้ซึ่งเกิดจากสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด กู้ยืมเงินหรือสิ่งของจากสหกรณ์แล้วไม่สามารถส่งชำระคืนแก่สหกรณ์ได้ ภายในระยะเวลา 3-5 ปี

6.4 ปัจจัย หมายถึง มูลเหตุที่เกี่ยวกับส่วนบุคคลของสมาชิก มูลเหตุที่เกี่ยวกับด้านเศรษฐกิจของสมาชิก มูลเหตุที่เกี่ยวกับด้านการผลิต มูลเหตุที่เกี่ยวกับด้านการตลาด มูลเหตุที่เกี่ยวกับด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ มูลเหตุที่เกี่ยวกับค่านโยบายของรัฐ

6.5 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก หมายถึง เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาการเป็นสมาชิก จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน ลักษณะการถือครองที่ดินทำการเกษตร จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มูลค่าทรัพย์สินที่มีอยู่ในปัจจุบัน และวัตถุประสงค์การกู้ยืม

6.6 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อปี รายจ่ายเฉลี่ยต่อปี มูลค่าทรัพย์สินที่มีอยู่ในปัจจุบัน จำนวนหนี้สินอื่นนอกสหกรณ์ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่สามารถประกอบอาชีพได้ และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนที่ไม่สามารถประกอบอาชีพได้

6.7 รายได้เฉลี่ยต่อปี หมายถึง รายได้จากประกอบอาชีพหลักในภาคการเกษตร และรายได้จากการประกอบอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตร

6.8 รายจ่ายเฉลี่ยต่อปี หมายถึง รายจ่ายจากการประกอบอาชีพหลักในภาคการเกษตร รายจ่ายจากการประกอบอาชีพอื่นนอกภาคการเกษตร รายจ่ายในการอุปโภคบริโภค รายจ่ายในการส่งบุตรหลานเรียนหนังสือ และรายจ่ายในการดูแลคนป่วยและคนชรา

6.9 ปัจจัยด้านการผลิต หมายถึง ปุ๋ยและปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ที่มีราคาสูง ที่ดินทำการเกษตรไม่เหมาะสมขาดแหล่งน้ำ ขาดการนำเครื่องจักรกลและเทคโนโลยีมาใช้ ขาดแคลนแรงงาน ค่าจ้างแรงงานสูง และผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ

6.10 ปัจจัยด้านการตลาด หมายถึง ขายผลผลิตได้ราคาต่ำไม่คุ้มกับการลงทุน ขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา ถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง มีสัญญาการขายผลผลิตกับพ่อค้าท้องถิ่น แหล่งรับซื้อผลผลิตของสหกรณ์อยู่ไกล และขาดยานพาหนะขนส่งการผลิตเพื่อขาย

6.11 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ หมายถึง ราคาของสินค้าอุปโภคบริโภค มีราคาสูงขึ้น เกิดภาวะฝนแล้งฝนทิ้งช่วง เกิดภาวะน้ำท่วมน้ำหลาก เกิดภาวะลมพายุพัด และเกิดการระบาดของแมลงศัตรูพืช

6.12 ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ หมายถึง นโยบายงดการทำนาปรังตามมาตรการของรัฐบาล นโยบายบัตรสินเชื่อเกษตรกรของรัฐบาล การเลิกนโยบายโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล การมีต้นทุนค่าแรงงานเพิ่มขึ้นจากการมีนโยบายเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท

7. ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

7.1 ผู้บริหารสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและการแก้ไขปัญหาการชำระหนี้ของสมาชิก

7.2 เจ้าหน้าที่ส่งเสริมใช้เป็นแนวทางในการสนับสนุน แนะนำ ส่งเสริมสหกรณ์ในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้ของสมาชิก

7.3 เพื่อให้บุคคลทั่วไปที่มีความสนใจใช้เป็นข้อมูลประกอบการศึกษาค้นคว้าวิจัยครั้งต่อไป

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรบางเลน จำกัด จังหวัดนครปฐม ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นแนวทางสำหรับการศึกษาค้นคว้า โดยรวบรวมในประเด็นต่าง ๆ มาสรุปได้ ดังนี้

- 1.แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์
- 2.บริบทของสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 3.การบริหารจัดการสินเชื่อ
- 4.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับสหกรณ์

1.1 ความหมายของคำว่า "สหกรณ์"

คำว่า "สหกรณ์" (Cooperative) ตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 ในมาตรา 4 ให้ความหมายของสหกรณ์ไว้ว่า หมายถึง คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และได้จดทะเบียนตามพระราชบัญญัตินี้

สหกรณ์ คือ คณะบุคคลซึ่งร่วมกันดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์ทางเศรษฐกิจและสังคม โดยช่วยเหลือตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันและต้องจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ เป็นของสมาชิก บริหารโดยสมาชิกและเพื่อผลประโยชน์ของสมาชิก ทั้งนี้เพื่อสร้างสรรค์และปรับปรุงการประกอบสัมมาอาชีพและความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ส่งผลให้ประเทศชาติมีการพัฒนา เศรษฐกิจ สังคมและประชาธิปไตยด้วยวิธีการสหกรณ์ ซึ่งยึดหลักการช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นวิธีการในการดำเนินงาน (กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2542:3)

1.2 ความหมายของสหกรณ์การเกษตร

นักวิชาการได้ให้ความหมายของสหกรณ์การเกษตร ไว้หลายทรรศนะดังต่อไปนี้

ลัดดา พิศาลบุตร (อ้างในสิรินาถ นามจันทร์.2551 : 17) ได้กล่าวถึงความหมายของสหกรณ์การเกษตรไว้ว่าสหกรณ์การเกษตร คือ สหกรณ์ที่เกษตรกรชาวไร่ ชาวนา ร่วมกันจัดตั้งขึ้นโดยสมาชิกของสหกรณ์นั้นเป็นเกษตรกรทั้งหมด สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นมีลักษณะ เป็นสหกรณ์

อเนกประสงค์ มีการดำเนินธุรกิจหลายๆด้าน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้นกว่าเดิม

เกรียงศักดิ์ ปัทมเรขา(อ้างในสิรินาถ นามจันทร์. 2551 : 17) ได้กล่าวถึงความหมายของสหกรณ์การเกษตรไว้สรุปได้ว่า สหกรณ์การเกษตรเป็นการรวมกลุ่มผู้มีอาชีพการเกษตร เพื่อแก้ปัญหาความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพ มุ่งหมายที่จะเพิ่มผลผลิตและเพิ่มรายได้ให้กับสมาชิกโดยการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร ปรับปรุงแหล่งน้ำบำรุงดิน ให้ความรู้ทางเทคนิคการเกษตร วางแผนการผลิตและลดต้นทุนการผลิต โดยรวมกันซื้อรวมกันขาย เพื่อช่วยยกระดับฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

1.3 หลักการสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2551: 87-104) หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principles) คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าของสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญ 7 ประการ กล่าวคือ

หลักการที่ 1 การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง

พึงตระหนักว่าการเข้าและออกจากการเป็นสมาชิก จะต้องเป็นไปโดยความสมัครใจของบุคคล (คำว่า "บุคคล" หมายถึง ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล) ไม่ใช่ถูกชักจูง โน้มน้าว ล่อลวง บังคับ ข่มขู่จากผู้อื่น อย่างไรก็ดี การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกของสหกรณ์ต่างๆเพื่อให้ได้บุคคลที่เข้ามาเป็นสมาชิกแล้วสามารถร่วมกันดำเนินกิจกรรมในสหกรณ์ได้ และไม่สร้างปัญหาความมีแต่เฉพาะกรณีของสหกรณ์บางประเภทที่มีลักษณะพิเศษและจำเป็นเท่านั้น ไม่ควรให้มีในสหกรณ์ทั่วไปหรือทุกประเภท เฉพาะตามปกติสมาชิกสมทบจากบุคคลซึ่งขาดคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกธรรมดาหากสหกรณ์ใดรับสมาชิกสมทบจำนวนมาก ก็อาจกระทบต่อการส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกธรรมดาได้ แม้ว่ากฎหมายจะได้ห้ามมิให้สมาชิกสมทบบมีสิทธิบางประการก็ตาม

หลักการที่ 2 การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย

พึงตระหนักว่าเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนที่จะต้องร่วมแรงกายใจ และสติปัญญาในการดำเนินการและควบคุมดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านช่องทางหรือองค์กรต่างๆ เช่น คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการและที่ประชุมใหญ่ เป็นต้น

หลักการที่ 3 การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก

หลักการสหกรณ์ข้อนี้ มุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนพึงตระหนักว่าบทบาทที่สำคัญของตนคือ การที่ต้องเป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าในคนเดียวกัน (Co-owners and Customers) จึงต้องทำ

หน้าที่เป็นผู้สมทบทุน ผู้ควบคุม และผู้อุดหนุน หรือผู้ใช้บริการของสหกรณ์ มิใช่มาเป็นสมาชิก เพียงเพื่อมุ่งหวังได้รับประโยชน์จากสหกรณ์เท่านั้น ในการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อความเป็นธรรมแก่สมาชิก ส่วนหนึ่งต้องกันไว้เป็นทุนสำรอง ซึ่งจะนำไปแบ่งกันมิได้ แต่เป็นทุนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ ของพวกเขาเอง ถือว่าเป็นทุนทางสังคม นอกนั้นอาจแบ่งเป็นเงินปันผลในอัตราจำกัด และเป็นเงินเฉลี่ยคืนตามส่วนแห่งธุรกิจ

หลักการที่ 4 การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ

สมาชิก กรรมการและพนักงานสหกรณ์รวมทั้งหน่วยงานส่งเสริมสหกรณ์ต้องสำนึกและตระหนักอยู่เสมอว่าสหกรณ์เป็นองค์กรช่วยตนเอง และปกครองตนเอง เพราะฉะนั้นสหกรณ์ต้องเป็นอิสระในการตัดสินใจ หรือทำสัญญาใด ตามเงื่อนไขที่สหกรณ์ยอมรับได้กับบุคคลภายนอกหรือรัฐบาล การรับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐ หรือบุคคลภายนอกไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระของสหกรณ์ หากผู้ให้ความช่วยเหลือมุ่งหมายให้สหกรณ์ช่วยเหลือตนเองได้ และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย รวมทั้งชำระไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเองของสหกรณ์

หลักการที่ 5 การศึกษาอบรมและสารสนเทศ

หลักการข้อนี้เป็นจุดอ่อนของสหกรณ์ในประเทศไทยทุกระดับ ทั้งสหกรณ์ขั้นปฐมและสหกรณ์ขั้นสูง เพราะขาดแผนแม่บทในการพัฒนาการศึกษาทางสหกรณ์ให้เป็นบทบาท และความรับผิดชอบของขบวนการสหกรณ์อย่างแท้จริง และแม้จะมีการจัดตั้งสันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยและมีชุมนุมสหกรณ์ระดับชาติบ้างแล้ว ส่วนราชการที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็ยังคงดำเนินการให้การศึกษอบรมทางสหกรณ์แทบจะเรียกได้ว่าซ้ำซ้อนกับขบวนการสหกรณ์โดยไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจนให้ขบวนการสหกรณ์สามารถรับผิดชอบการให้การศึกษาศึกษาและฝึกอบรมทางสหกรณ์ได้ด้วยตนเองในที่สุด โดยมีหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอตามความจำเป็นและเน้นการฝึกอบรมข้าราชการไปปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การศึกษาศึกษาอบรมและสารสนเทศมีความมุ่งหมายและเน้นกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

- การศึกษามุ่งให้สมาชิกและบุคคลทั่วไปซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่จะเป็นสมาชิกในอนาคตมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ รวมทั้งมีความสำนึก และตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก หรือให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณสหกรณ์

- การฝึกอบรมมุ่งให้กรรมการผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ มีความรู้ความสามารถ และทักษะรวมทั้งความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน

- ส่วนสารสนเทศนั้นมุ่งให้บุคคลทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับเยาวชนและผู้นำด้านความคิดเป็น เช่น ผู้นำชุมชน นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน ผู้นำองค์กร พัฒนาชุมชน ฯลฯ

โดยเน้นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง หลักสูตรและเนื้อหาของการศึกษาอบรม ครอบคลุมทั้งด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม

หลักการที่ 6 การร่วมมือระหว่างสหกรณ์

แท้จริงการร่วมมือระหว่างสหกรณ์เป็นหลักการเดียวกันกับการร่วมมือระหว่าง บุคคลธรรมดาในการจัดตั้งสหกรณ์นั่นเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดการประหยัดด้วยขนาด มีอำนาจการ ต่อรองสูงขึ้น และนำไปสู่การรับใช้สมาชิกอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ อาจทำได้ทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง ในแนวนอนสหกรณ์ทุกสหกรณ์ไม่ว่าประเภทเดียวกันหรือไม่ สามารถร่วมมือกันได้ในทุกระดับเพื่อประโยชน์สูงสุดของสมาชิกและขบวนการสหกรณ์ ใน แนวตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นประเภทเดียวกันรวมตัวกันทางธุรกิจเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาค หรือ ระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ และสหกรณ์ทุกประเภท ทุกระดับ ทุกสหกรณ์ควร รวมตัวกันเป็นสหกรณ์สูงสุด (Apex Organization) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมด้านอุดมการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม การส่งเสริมแนะนำ การกำกับดูแล การตรวจสอบ การวิจัย และการ พัฒนา ฯลฯ วัตถุประสงค์สำคัญของการร่วมมือระหว่างสหกรณ์คือ เพื่อให้สหกรณ์สามารถรวม อำนาจและผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นสหกรณ์ท้องถิ่นแต่ละสหกรณ์ และสหกรณ์ชั้น สูงต้องเป็นสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน มีชีวิตชีวา (Viable & Sustainable) และร่วมมือกัน ในลักษณะของ "ระบบรวม" หรือเป็นเอกภาพ

หลักการที่ 7 การเอื้ออาทรต่อชุมชน

สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่ สหกรณ์ตั้งอยู่ เพราะฉะนั้น การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชน นั้นๆ ซึ่งหมายความว่า เป็นการพัฒนา ที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หรือเป็นการพัฒนาที่สนองความต้องการและความใฝ่ฝันของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำลายโอกาส ความสามารถ แลอนาคตของคนรุ่นหลัง เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ก็เป็นสมาชิกของชุมชนนั่นเอง สหกรณ์จึงควรมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนนั้นแบบยั่งยืน

1.4 วิธีการสหกรณ์

โอภาวดี เข้มทอง (2548: 26) ได้ให้ความหมาย คือ การนำหลักการสหกรณ์ 7 ข้อ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการสหกรณ์หรือในการดำเนินกิจกรรมร่วมกันทางเศรษฐกิจและ สังคมของสมาชิกสหกรณ์ ทั้งนี้การดำเนินการนั้น ต้องเป็นการดำเนินการเพื่อประโยชน์สูงสุดของ มวลสมาชิก และชุมชนตามหลักการสหกรณ์โดยมิได้ละเลยหลักการบริหารธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้สหกรณ์สามารถดำรงอยู่ได้ภายใต้สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกของสหกรณ์ที่ เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสทางเศรษฐกิจและสังคม

1.5 ประเภทสหกรณ์

เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2548 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 และมาตรา 33 วรรคสองแห่งพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ.2542 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 และมาตรา 45 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ออกกฎกระทรวงไว้ ดังนี้ ประเภทของสหกรณ์ที่จะรับจดทะเบียน คือ

1. สหกรณ์การเกษตร
2. สหกรณ์ประมง
3. สหกรณ์นิคม
4. สหกรณ์ร้านค้า
5. สหกรณ์บริการ
6. สหกรณ์ออมทรัพย์
7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน

ทั้งนี้ ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 122 ตอนที่ 63 ก วันที่ 4 สิงหาคม 2548 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 5 สิงหาคม 2548 เป็นต้นไป โดยมีความหมายของสหกรณ์ในแต่ละประเภท ดังนี้

1.6 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์

(กรมส่งเสริมสหกรณ์ 2551: 106-107) การบริหารภายในของสหกรณ์มีบุคคลฝ่ายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องรับผิดชอบในการปฏิบัติงานรวม 3 ฝ่าย ได้แก่ สมาชิก คณะกรรมการดำเนินการ และฝ่ายจัดการ แต่ละฝ่ายแบ่งภาระรับผิดชอบและมีความสัมพันธ์ต่อกัน ดังนี้

1.6.1 สมาชิก ใช้อำนาจสูงสุดในการบริหาร และควบคุมการดำเนินงานของสหกรณ์ โดยผ่านที่ประชุมใหญ่ และมอบหมายอำนาจในการบริหารงานของสหกรณ์ให้แก่คณะกรรมการดำเนินการ

1.6.2 คณะกรรมการดำเนินการ รับมอบอำนาจจากสมาชิกให้เป็นผู้บริหารงานของสหกรณ์ ตามความต้องการของสมาชิก และกำหนดนโยบายโดยได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่

1.6.3 ฝ่ายจัดการ ได้แก่ ผู้จัดการและพนักงานฝ่ายต่างๆ ได้รับการจัดจ้างโดย สหกรณ์ผ่านคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ เพื่อปฏิบัติงานตามระเบียบ ข้อบังคับและนโยบาย ของสหกรณ์ บางสหกรณ์อาจแต่งตั้งผู้ตรวจสอบกิจการจากที่ประชุมใหญ่ให้เป็นผู้ตรวจสอบกิจการ ด้านการเงิน การบัญชี ตลอดจนการดำเนินธุรกิจประเภทต่างๆของสหกรณ์ และรายงานผลการ ตรวจสอบเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินการและที่ประชุมใหญ่ของสหกรณ์

1.6.4 ผู้ตรวจสอบกิจการ ซึ่งที่ประชุมใหญ่เลือกตั้งจากสมาชิกหรือบุคคลภายนอก เพื่อดำเนินการตรวจสอบกิจการของสหกรณ์ และทำรายงานเสนอต่อที่ประชุมใหญ่

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างการบริหารงานของสหกรณ์

2. บริบทของสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

2.1 สภาพทั่วไปของอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม

ประวัติ อำเภอบางเลนตั้งขึ้นขึ้นเป็นอำเภอเมื่อ พ.ศ.2439 แต่ดั้งเดิมนั้นไม่ได้ตั้งอยู่บริเวณที่ว่าการอำเภอบางเลน ที่ว่าการอำเภอตั้งเดิมตั้งอยู่ที่บ้านบางไผ่นารถ ตำบลบางไทรป่า ริมฝั่งตะวันออกของแม่น้ำท่าจีน ใช้ชื่อว่า อำเภอบางไผ่นารถ ต่อมาได้ย้ายที่ว่าการอำเภอไปตั้งอยู่ในเขตตำบลบางปลา ริมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำท่าจีน ใช้คำว่า อำเภอบางปลา ภายหลังอำเภอบางปลาแบ่งการปกครองเป็น 2 ตำบล คือ ตำบลบางปลาและตำบลบางเลน (<https://th.wikipedia.org/wiki/อำเภอบางเลน>)

ใน พ.ศ.2499 ได้ย้ายที่ตั้งอำเภอมาที่ตำบลบางเลน(อยู่บริเวณตลาดเก่าในปัจจุบัน)ปี พ.ศ.2482 จึงเปลี่ยนชื่ออำเภอบางปลามาเป็น อำเภอบางเลน ครั้นถึง พ.ศ.2521 หลวงพ่อกิติคุณโท แห่งจิตภาวนาวินิจฉัยซึ่งเป็นผู้ว่าราชการอำเภอบางเลน ได้มอบที่ดินมรดกของท่านให้ทางราชการและได้บริจาคเงินก่อสร้างที่ว่าการอำเภอ จึงได้ย้ายที่ว่าการอำเภอจากริมฝั่งตะวันตกของแม่น้ำท่าจีน มาตั้งอยู่ริมถนนพหลโยธิน ในท้องที่หมู่ที่ 8 ตำบลบางเลน จนกระทั่งปัจจุบัน โดยมีเรือโทกฤษณ์ จินตะเวช ดำรงตำแหน่งนายอำเภอบางเลนตั้งแต่วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2553

อำเภอบางเลน เป็นอำเภอที่อยู่ไกลจากที่ตั้งจังหวัดมากที่สุด โดยตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดมีอาณาเขตติดต่อกับเขตการปกครองข้างเคียง เรียงตามเข็มนาฬิกา ดังนี้

-ทิศเหนือ ติดต่อกับอำเภอสองพี่น้อง (จังหวัดสุพรรณบุรี) และอำเภอลาดบัวหลวง (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา)

-ทิศตะวันออก ติดต่อกับอำเภอลาดบัวหลวง (จังหวัดพระนครศรีอยุธยา) และอำเภอไทรน้อย(จังหวัดนนทบุรี)

-ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอพุทธมณฑลและอำเภอนครชัยศรี

-ทิศตะวันตก ติดต่อกับอำเภอดอนตูมและอำเภอกำแพงแสน

สภาพพื้นที่ มีพื้นที่รวม 536 ตารางกิโลเมตร มีแม่น้ำสายหลักคือ แม่น้ำท่าจีน

ประชากรและอาชีพ มีประชากรทั้งหมด 89,386 คน แบ่งออกเป็นเพศชาย 44,074 คน และเพศหญิง 45,312 คน ความหนาแน่นของประชากรเท่ากับ 166.77 คนต่อตารางกิโลเมตร ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำนาปรัง ทำไร่พืชล้มลุก กล้วยไม้ เลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้งน้ำจืด เลี้ยงเป็ดเลี้ยงไก่ เป็นต้น

การปกครอง แบ่งพื้นที่การปกครองออกเป็น 15 ตำบล 180 หมู่บ้าน ในการปกครองส่วนท้องถิ่นแบ่งเป็น 4 เทศบาล และ 15 องค์การบริหารส่วนตำบล

ลักษณะภูมิอากาศ มีมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดผ่านเข้ามาในช่วงกลางเดือนตุลาคม ถึงเดือนกุมภาพันธ์ และมีมรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดผ่านเข้ามาช่วงเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม

2.2 ข้อมูลทั่วไปและที่ตั้งของสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด จัดทะเบียนเป็นสหกรณ์เมื่อวันที่ 1 ตุลาคม 2513 สำนักงานตั้งอยู่เลขที่ 78-9 หมู่ 6 ตำบลบางเลนอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐมมีแดนดำเนินงานอยู่ในเขตอำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม ซึ่งมี 15 ตำบลมีสมาชิกแรกตั้ง 439 ราย เกิดจากการควบสหกรณ์เข้ามาด้วยกัน 16 สหกรณ์ จากรายงานประจำปี สิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2557 ปัจจุบันสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด มีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน 1,115 ราย สหกรณ์ดำเนินธุรกิจด้านสินเชื่อ ธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่าย และธุรกิจรับฝากเงิน สมาชิกส่วนใหญ่มีอาชีพทำการเกษตรทำนา เลี้ยงปลา เลี้ยงกุ้งน้ำจืด โดยสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด เป็นองค์กรด้านธุรกิจการเกษตรมุ่งให้บริการแก่สมาชิกในองค์กรเท่านั้น จุดเด่นของสหกรณ์ด้านการเกษตรจะเน้นการให้ความช่วยเหลือแก่สมาชิกที่เข้มาร่วมทุนกันจัดตั้งองค์กรขึ้น สมาชิกทุกคนคือเจ้าของสหกรณ์ และต้องเป็นสมาชิกที่ประกอบอาชีพด้านการเกษตรเท่านั้น

2.3 งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2557 และงบกำไรขาดทุนของสหกรณ์
การเกษตรบางเลน จำกัด

2.3.1 งบแสดงฐานะการเงิน ณ วันที่ 30 กันยายน 2557

<u>สินทรัพย์</u>	ปี 2557 (บาท)
สินทรัพย์หมุนเวียน	
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	61,806,374.63
เงินฝากสหกรณ์อื่น	10,001,200.02
เงินให้กู้ยืมระยะสั้น - สุทธิ	59,744,431.17
ลูกหนี้ระยะสั้น - สุทธิ	3,781,264.00
ดอกเบี้ยเงินให้กู้ยืมรับ - สุทธิ	1,605,696.42
สินค้าคงเหลือ	672,757.20
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	715,787.02
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	138,327,510.46
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	
เงินลงทุนระยะยาว	488,500.00
เงินให้กู้ยืมระยะยาว - สุทธิ	32,198,935.73
ลูกหนี้ระยะยาว	4,566,910.00
ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ - สุทธิ	7,723,114.57
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	16,526.00
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	44,993,986.30
รวมสินทรัพย์	183,321,496.76
<u>หนี้สินและทุนของสหกรณ์</u>	
หนี้สินหมุนเวียน	
เงินกู้ยืมระยะสั้น	3,600,000.00
เงินรับฝาก	57,770,256.85
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	378,349.10
รวมหนี้สินหมุนเวียน	61,748,605.95

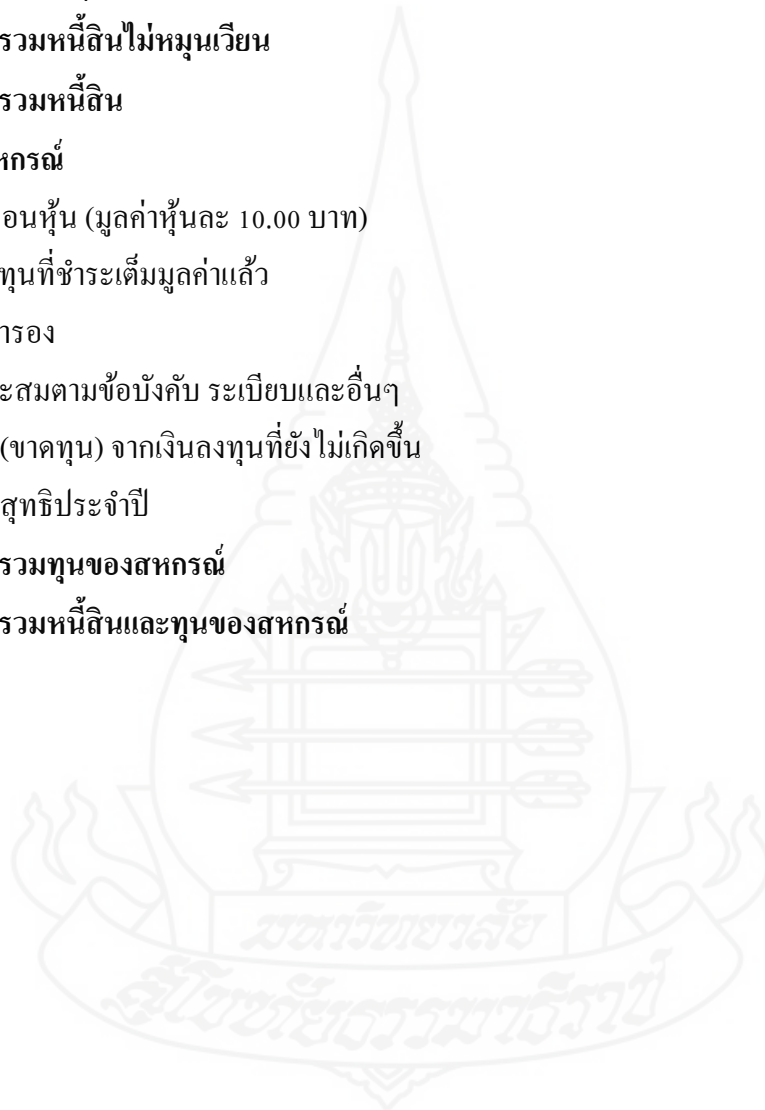
ปี 2557 (บาท)

หนี้สินไม่หมุนเวียน

สำรองบำเหน็จเจ้าหน้าที่	4,889,810.00
หนี้สินไม่หมุนเวียนอื่น	3,984,847.15
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	8,874,657.15
รวมหนี้สิน	70,623,263.10

ทุนของสภกรณ์

ทุนเรือนหุ้น (มูลค่าหุ้นละ 10.00 บาท)	
ทุนที่ชำระเต็มมูลค่าแล้ว	55,134,210.00
ทุนสำรอง	47,357,002.01
ทุนสะสมตามข้อบังคับ ระเบียบและอื่นๆ	6,730,813.85
กำไร(ขาดทุน) จากเงินลงทุนที่ยังไม่เกิดขึ้น	19,000.00
กำไรสุทธิประจำปี	3,457,207.80
รวมทุนของสภกรณ์	112,698,233.66
รวมหนี้สินและทุนของสภกรณ์	183,321,496.76

2.3.2 งบกำไรขาดทุน สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2557

	ปี 2557 (บาท)
ขาย/บริการ	46,108,391.34
<u>หัก</u> ต้นทุนขาย/บริการ	<u>38,194,073.20</u>
กำไรขั้นต้น	7,914,318.14
<u>บวก</u> รายได้เฉพาะธุรกิจ	<u>862,909.10</u>
	8,777,227.24
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายเฉพาะธุรกิจ	<u>3,810,186.15</u>
กำไรเฉพาะธุรกิจ	4,967,041.09
<u>บวก</u> รายได้อื่น	<u>1,506,409.63</u>
รวม	6,473,450.72
<u>หัก</u> ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	<u>3,016,242.92</u>
กำไรสุทธิ	<u>3,457,207.80</u>

3. การบริหารจัดการสินเชื่อ

3.1 ความหมายของสินเชื่อ

ประเสริฐ โสมจันทร์ (อ้างถึง อภิชาติ ตะกรุดทอง, 2543:13) ให้แนวคิดเกี่ยวกับเครดิตหรือสินเชื่อที่มีความหมายเช่นเดียวกับการกู้ยืมซึ่งทางการเงินมักใช้สองคำนี้พร้อมๆกันเสมอแล้วแต่ใครจะชอบใช้มากกว่ากัน แต่คำว่าเครดิตดูจะเป็นเชิงวิชาการที่สั้นและง่ายในการใช้มากกว่า

สุณี ศักกรนันท์ (2543:13) กล่าวถึงสินเชื่อและความหมายของสินเชื่อว่าเป็นสินเชื่อมาจากคำว่า เครดิต (credit) มาจากภาษาละติน รากศัพท์เดิม คือ credere แปลว่า ความไว้วางใจ (to trust) ดังนั้นสินเชื่อจึงหมายถึง ความสามารถในการกู้ยืมเงินหรือความสามารถในการซื้อสินค้าเป็นเงินสด โดยมีคำมั่นสัญญาว่าจะชำระเต็มในอนาคต

สรุปความหมายของสินเชื่อได้ว่า หมายถึงความสามารถในการกู้ยืมเงินโดยมีกำหนดชำระคืนในอนาคตที่แน่นอนตามสัญญากู้เงิน และสินเชื่อการเกษตร หมายถึง ความสามารถ

ในการกู้ยืมเงิน เพื่อนำไปลงทุนสำหรับประกอบอาชีพทางการเกษตร โดยมีกำหนดชำระคืนใน
อนาคตที่แน่นอนตามสัญญากู้เงิน

3.2 นโยบายการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตร

เนื่องจากการให้สินเชื่อเพื่อการเกษตรมีความเสี่ยง (Risk) ทั้งในด้านการผลิตและการ
ขายผลผลิต ดังนั้น เพื่อลดความเสี่ยงดังกล่าว การให้สินเชื่อจะต้องใช้ความระมัดระวังและความ
ละเอียดรอบคอบตามสมควร ซึ่งสหกรณ์ควรกำหนดนโยบายการดำเนินงานให้สินเชื่อเพื่อ
การเกษตรที่จะให้ผลมั่นคงตามแนวทางต่อไป (สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ 2549 : 9-11)

3.2.1 การคัดเลือกท้องที่ เพื่อให้การให้สินเชื่อได้ผลในการเพิ่มผลผลิตหรือ
สนับสนุนการพัฒนาเกษตรอย่างแท้จริง สหกรณ์ควรดำเนินงานในท้องที่ซึ่งมีช่องทางเพิ่ม
ผลผลิตทางการเกษตร โดยเฉพาะท้องที่ที่ได้รับน้ำจากชลประทาน มีบริการส่งเสริมการเกษตรจาก
ส่วนราชการหรือส่วนงานที่เกี่ยวข้องและผลิตผลในท้องที่นั้นมีช่องทางขายได้กว้างขวาง

3.2.2 การคัดเลือกเกษตรกรผู้กู้ สหกรณ์ควรใช้ความระมัดระวังในการคัดเลือก
เกษตรกรผู้กู้ให้เป็นผู้มีนิสัยดี มีความซื่อสัตย์และมีฐานะทางเศรษฐกิจพอสมควรตลอดจนมี
ความสามารถดำเนินงานเกษตรที่ก่อก่อให้เกิดรายได้เป็นอย่างดีพอเพียง ซึ่งปกติย่อมชำระหนี้ได้ตาม
กำหนด

3.2.3 การให้การศึกษอบรม สหกรณ์จะต้องให้การศึกษอบรมเกี่ยวกับสินเชื่อเพื่อ
การเกษตรแก่เกษตรกรผู้กู้ เช่น ในเรื่องเหตุผล คุณประโยชน์ และโทษของการใช้สินเชื่อ ช่องทางเพิ่ม
ผลผลิต การทำแผนงานผลิตและการออมเงิน เป็นต้น

3.2.4 การให้สินเชื่อเพื่อเพิ่มผลผลิต สหกรณ์ควรช่วยเหลือเกษตรกรในการทำ
แผนงานผลิตโดยถูกต้องสมควร และให้สินเชื่อเพิ่มผลผลิตโดยคำนึงถึงแผนงานผลิต ความสามารถ
ชำระหนี้ของเกษตรกรผู้กู้แต่ละราย อีกทั้งจำนวนสินเชื่อควรสัมพันธ์กับค่าใช้จ่ายในการผลิต และ
ค่าของผลผลิตที่คาดว่าจะได้ นอกจากนี้สหกรณ์ควรปฏิเสธไม่ให้สินเชื่อซึ่งไม่อาจชำระคืนได้จาก
รายได้การเกษตร เพราะการให้สินเชื่อเช่นนั้น มักเกิดความยากลำบากในการชำระคืน

3.2.5 การควบคุมแนะนำ สหกรณ์ต้องควบคุมการใช้สินเชื่อของเกษตรกรผู้กู้ให้เกิด
ประโยชน์อย่างเต็มที่ โดยการออกไปตรวจสอบการใช้สินเชื่อให้เป็นไปตามแผนการผลิต

3.2.6 ทะเบียนเกษตรกรกรม สหกรณ์พึงช่วยเหลือเกษตรกรในการจัดทำทะเบียน
เกษตรกรกรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดทำงบแสดงฐานะการเงินของเกษตรกรประจำปี เพื่อเป็นทาง
หยั่งรู้ฐานะทางการเงินของเกษตรกรผู้กู้หรือผู้ค้าประกัน โดยต้องแท้

3.2.7 หลักประกัน สหกรณ์ควรพิจารณากำหนดให้เหมาะสมกับจำนวนสินเชื่อและ
ระยะเวลาชำระคืน

3.2.8 การเชื่อมโยงสินเชื่อเข้ากับงานธุรกิจอื่น สหกรณ์ควรเชื่อมโยงงานสินเชื่อ งานขายผลิตภัณฑ์ทางการเงินและงานจัดหาวัสดุการเกษตรเข้าด้วยกัน โดยบริบูรณ์

3.2.9 เหตุสุดวิสัย โดยอาชีพการเกษตรต้องอาศัยดินฟ้าอากาศเป็นสำคัญ หากมีเหตุการณ์นอกเหนืออำนาจการควบคุมของสหกรณ์และเกษตรกรผู้กู้เกิดขึ้น ทำให้การผลิตทางการเกษตรได้ผลไม่แน่นอน ฉะนั้นเพื่อป้องกันความเสี่ยงนี้ การให้สินเชื่อเพื่อการผลิตทางการเกษตรโดยปกติให้ไม่เกินส่วนอันควร

3.2.10 การไม่ชำระหนี้โดยจงใจ ในกรณีที่มีเกษตรกรผู้กู้ตั้งใจไม่ชำระหนี้ทั้งที่ สามารถชำระหนี้ได้ หากสหกรณ์ได้ใช้ความสามารถในการติดตามทวงถามให้ชำระหนี้แล้วไม่ เป็นผล สหกรณ์พึงดำเนินการตามกฎหมายเพื่อบังคับชำระหนี้ และเพื่อมิให้ผู้อื่นเป็นเยี่ยงอย่าง

3.3 วิธีการวิเคราะห์สินเชื่อ

3.3.1 วิธี 3P's

หลักการทั่วไปในการบริหารสินเชื่อ (สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ 2549 : 9-11) สิ่งที่น่าสนใจที่สินเชื่อของสหกรณ์พิจารณาเมื่อลูกค้าขอสินเชื่อมีอยู่ 3 ประการ หรือที่เรียกว่า 3P's คือ

1) *วัตถุประสงค์ (Purpose)* หมายถึงการพิจารณาถึงวงเงินที่ขอมาน ชนิดของเครดิตที่ต้องการ เครดิตที่ได้จะนำไปใช้ทำอะไร จะเป็นเงินทุนหมุนเวียน หรือเป็นการลงทุนในทรัพย์สินถาวร

2) *การชำระคืน (Payment)* หมายถึงความสามารถในการดำเนินงานของผู้ขอสินเชื่อจะสามารถทำได้ตามสัญญาหรือไม่ ระยะเวลาที่ขอมาสั้นหรือยาวเกินไป และควรจะแก้ไข หรือการชำระคืนจะทยอยชำระเป็นงวดๆ หรือครั้งเดียว เจ้าหน้าที่สินเชื่อแน่ใจหรือไม่ว่าผู้ขอกู้จะสามารถชำระหนี้คืนตามเงื่อนไขที่ตกลงกัน

3) *การป้องกันความเสี่ยง (Protection)* เรื่องการป้องกันความเสี่ยงนั้นพิจารณาถึงความเสี่ยงอันจะเกิดขึ้นจากการที่ผู้ขอสินเชื่อไม่สามารถชำระหนี้ได้ในกรณีที่ธุรกิจของผู้ขอสินเชื่อขาดทุน ผู้ขอสินเชื่อจะนำเงินจากที่อื่น มาชำระหนี้สหกรณ์ได้หรือไม่ ถ้าธุรกิจมีความเสี่ยงสูง สหกรณ์ก็ต้องดูคุณภาพของทรัพย์สินที่เอาประกันว่ามูลค่าจากการขายทอดตลาด จะพอกับหนี้ของสหกรณ์หรือไม่

3.3.2 วิธี 5 C's

คาร์ณี พุทธพิบูลย์ (2535) ได้อธิบายหลักเกณฑ์ในการพิจารณาให้สินเชื่อไว้ว่า ในการพิจารณาให้สินเชื่อ นั้น จะต้องมึเกณฑ์ในการวิเคราะห์สินเชื่อ ซึ่งแต่ละธุรกิจหรือแต่ละสถาบันย่อมมีหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติแตกต่างกันออกไปแต่เป้าหมายหลักหรือ

วัตถุประสงค์หลักที่เหมือนกันคือ ต้องการให้ผู้ที่ยื่นขอสินเชื่อไปแล้ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินงาน ส่งผลให้มีรายได้เพียงพอที่จะชำระทั้งต้นเงินและดอกเบี้ย การจะให้สินเชื่อแก่ลูกค้ารายใด จะต้องพิจารณาลูกค้ารายนั้นว่าควรแก่การให้สินเชื่อหรือไม่ โดยการสืบสวนข้อมูลสินเชื่อ และจะต้องมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณา หลักการที่ใช้คือ 5 C's policy เพื่อพิจารณาความมั่นคงหรือความเสี่ยงหากมีการปล่อยสินเชื่อให้แก่บุคคลที่ยื่นขอสินเชื่อ หลักเกณฑ์นี้จะพิจารณาลักษณะหรือคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อเป็นหลัก ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) *คุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อ (Character)* เป็นคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อทางด้านคุณภาพจิตใจและพฤติกรรมของลูกค้าซึ่งแสดงออกถึงความตั้งใจที่จะชำระหนี้ ทางด้านพฤติกรรมเช่นความรับผิดชอบ ความมั่นคง ความซื่อสัตย์สุจริต ความตรงต่อเวลา ความเสมอต้นเสมอปลาย เป็นต้น ทางด้านบุคคล เช่น ประวัติการชำระหนี้ ความมั่นคงของที่อยู่อาศัย ลักษณะงานที่ทำ ฐานะการสมรส ฐานะทางสังคม และความเห็นของเพื่อนบ้านและผู้คุ้นเคย เป็นต้น

2) *ความสามารถในการชำระหนี้ (Capacity)* เป็นคุณสมบัติของผู้ขอสินเชื่อทางด้านความสามารถ หรือสมรรถภาพในการหารายได้ให้เพียงพอที่จะชำระหนี้ตามที่ได้สัญญาไว้ ซึ่งมีส่วนประกอบในการพิจารณาทางด้านคุณสมบัติ เช่น รายได้ประจำ ความสามารถในการหารายได้ หนี้สินที่มีอยู่ และรูปแบบการใช้จ่าย เป็นต้น ทางด้านข้อมูลที่พิจารณาตัวบุคคล มีเงินเดือนและรายได้อื่นๆ ลักษณะของงานที่ทำ พื้นฐานความรู้ความสามารถในการทำงาน สุขภาพ ความคิดก้าวหน้าในการทำงานและขนาดของครอบครัว เป็นต้น

3) *เงินทุน (Capital)* ส่วนของสินทรัพย์ที่มีเหนือหนี้สิน เพื่อเป็นหลักประกันความปลอดภัย ในกรณีที่ผู้ขอสินเชื่อและมีความสามารถในการชำระหนี้ของผู้ขอกู้ไม่ดีนัก โดยดูจากอัตราส่วนกำไรต่อทุน และอัตราส่วนหนี้สินต่อทุน อย่างไรก็ตามมีข้อระวังว่า ส่วนของเจ้าของซึ่งรวมทั้งสินทรัพย์ที่มีตัวตนและไม่มีตัวตนจะราคาเท่าไร แยกเป็นสัดส่วนได้หรือไม่ ในกรณีที่ต้องมีการชำระบัญชี

4) *หลักประกัน (Collateral)* ได้แก่สินทรัพย์ที่ผู้ขอสินเชื่อนำมาค้ำประกันหนี้สินเพื่อเป็นหลักประกันการชำระหนี้ในอนาคต การค้ำประกันลูกหนี้จะช่วยลดความเสี่ยงของสหกรณ์

5) *สภาพทางเศรษฐกิจ (Condition)* เจ้าหน้าที่ผู้วิเคราะห์สินเชื่อไม่เพียงแต่จะมีความรู้ด้านการวิเคราะห์ฐานะการเงิน และการดำเนินงานเพียงอย่างเดียว ควรจะต้องมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ นโยบายของรัฐบาลในการสนับสนุนอุตสาหกรรมบางชนิด ความต้องการด้านตลาดหรือลูกค้า และอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

3.4 หลักการเรียกเก็บหนี้

แนวทางการปฏิบัติเพื่อให้การเรียกเก็บหนี้ได้เกิดผลสำเร็จตามความต้องการมี หลักการดังนี้ (สำนักพัฒนาธุรกิจสหกรณ์ 2549 : 23-24)

3.4.1 การเรียกเก็บหนี้หรือทวงหนี้ ซึ่งอาศัยพื้นฐานที่ว่าลูกหนี้แต่ละคนจะมี คุณสมบัติ (Character) ที่แตกต่างกันออกไป บางคนมีอุปนิสัยเหนียวหนี้ซึ่งต้องทวงถึงจะให้ บางคนขาดความตั้งใจที่จะชำระหนี้ และบางคนถือในเรื่องเกียรติเป็นสำคัญ การทวงหนี้โดยวิธีเรียกเก็บ หนี้แต่ละรายจึงต้องใช้กลยุทธ์ (Tactic) เช่น ลูกหนี้ที่มีความรับผิดชอบ (Responsibility) ก็อาจจะใช้ วิธีขอร้อง (Collection Appeals) คือการทวงถามแบบบอกกล่าวให้ทราบ หรือลูกหนี้ที่มีประวัติการ ชำระหนี้ไม่สม่ำเสมอ ก็อาจจะทวงถามตามกำหนดเวลา (Date Line) หรือลูกหนี้ที่มีเจตนาไม่ชำระ หนี้ทวงถามด้วยวิธีดังกล่าวแล้วไม่ได้ผล มีการบ้ายเบี่ยงหรือผัดผ่อน หรือใช้วิธีนิ่งเฉยอยู่เรื่อยก็ จำเป็นต้องใช้วิธีทวงถามแบบยื่นคำขาด การที่จะจัดว่าลูกหนี้รายใดจะใช้วิธีทวงถามแบบใดจะมี ส่วนช่วยได้มาก

3.4.2 หลักการติดตามหนี้ มีหลักการที่ควรกำหนดไว้ 2 วิธี คือ

1) **วิธีการจัดชั้น** โดยการจัดกลุ่มลูกหนี้ออกเป็นประเภทต่างๆ เช่น ลูกหนี้ที่ดี หรือพอใช้ หรือไม่ดี เมื่อจัดประเภทได้แล้วก็นำไปจัดลำดับความสำคัญของแต่ละกลุ่ม ว่าควร ติดตามด้วยวิธีใด หรือมีความถี่ในการทวงถามมากน้อยเพียงใด หรือสะดวกในการติดตามเร่งรัดหนี้ ได้โดยมีประสิทธิภาพ และสามารถตรวจสอบพิจารณาให้สินเชื่อในโอกาสต่อไป

2) **วิธีกำหนดเวลา** คือการกำหนดหลักการไว้ว่าลูกหนี้ประเภทใดหรือกลุ่มใด จะต้องมีการเรียกเก็บหนี้หรือทวงถามกันภายในระยะเวลาอย่างไร ซึ่งหนี้บางประเภทระยะเวลาการ บอกกล่าวหลังทวงถามจะมีผลทางรูปคดี เมื่อมีการฟ้องร้องกัน

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นันทภรณ์ บุญทอง (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าน้ำขาว จำกัด จังหวัดระนอง วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าน้ำขาว จำกัด
- 2) เพื่อศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าน้ำขาว จำกัด
- 3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าน้ำขาว จำกัด
- 4) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการชำระหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าน้ำขาว จำกัด

ผลการศึกษาพบว่า 1) สมาชิกส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุ 41 ปีขึ้นไป การศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพการสมรส สมาชิกครอบครัวประกอบอาชีพได้ 2-3 คน อาชีพทำสวนยางพาราและรับจ้างทั่วไปพื้นที่ทำการเกษตร 11-30 ไร่ รายได้จากการเกษตรต่อปี 60,001 – 120,000 บาท รายจ่ายภาคการเกษตรต่อปี 30,000 – 60,000 บาท หนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระกับสหกรณ์ 20,001 – 40,000 บาท หนี้ค้างชำระอื่นนอกจากสหกรณ์ มากกว่า 150,000 บาท โดยเป็นหนี้สินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มูลค่าสินทรัพย์ที่มีอยู่ในปัจจุบัน สูงกว่า 500,000 บาท 2) ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ พบว่าปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของสหกรณ์ และปัจจัยด้านนโยบายของรัฐโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนปัจจัยด้านภัษรรมชาติโดยรวมอยู่ในระดับน้อย 3) ปัจจัยที่มีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์พบว่ากรรมสิทธิ์ที่ดิน หนี้สินอื่นนอกจากสหกรณ์ ขาดแคลนเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆ ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ขาดแคลนแรงงาน อัตราค่าจ้างแรงงานสูง เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช และเกิดภาวะฝนแล้งฝนทิ้งช่วงทำให้ไม่ได้รับผลผลิต หรือผลผลิตเสียหายมีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ 4) ปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์คือ นำเงินกู้ไปใช้ให้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่กู้ การจัดทำบัญชีครัวเรือนและต้นทุนอาชีพและขยายเวลาการชำระหนี้

ศราวุฒิ ยอดสุรินทร์ (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจอมทอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและปัจจัยด้านอื่นๆของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์การเกษตรจอมทอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่
- 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจอมทอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่

3) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรจอมทอง จำกัด จังหวัดเชียงใหม่ จากผลการวิจัยพบว่า ในด้านการชำระหนี้ตามระยะเวลาที่กำหนด เกษตรกรส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่สามารถชำระหนี้เกินเวลาที่กำหนด ร้อยละ 73.10 รองลงมาคือ สามารถชำระหนี้สินได้ตามระยะเวลาที่กำหนด ร้อยละ 26.90 และในด้านการชำระเงินของจำนวนเงินของการชำระหนี้ พบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่สามารถชำระหนี้สินได้ร้อยละ 78.80 ไม่สามารถชำระหนี้สินได้ ร้อยละ 21.20 สาเหตุที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้เลยเพราะเกษตรกรมีค่าใช้จ่ายในครัวเรือนมาก เช่น ค่าทอมบุตร ค่าอุปกรณ์การเรียน เมื่อถึงเวลาเก็บเกี่ยวได้ผลผลิตที่ต่ำและราคาคต่ำจึงทำให้ได้เงินน้อยเกษตรกรต้องแบ่งเงินไว้ใช้ในครัวเรือน ส่วนที่เหลือนำไปชำระหนี้ถ้าไม่สามารถชำระหนี้ได้ตามกำหนดเกษตรกรต้องเสียด่างปรับ อีกทั้งเกษตรกรมีการศึกษาในระดับน้อย และมีรายได้น้อย จึงมีความรู้ความเข้าใจในการนำเงินลงทุนไปใช้ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และไม่เพียงพอต่อการนำเงินไปชำระหนี้

อารยา อริยา (2555: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจและสังคมของเกษตรกร 2) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกร 3) เพื่อศึกษาถึงบัญชีรายได้ของเกษตรกร ผลการวิจัยพบว่า ประกอบด้วย 3 ปัจจัยหลัก ได้แก่ รายได้ภาคการเกษตร, จำนวนพื้นที่เพาะปลูกสับปะรด และรายจ่ายนอกภาคการเกษตร ปัจจัยแรก คือปัจจัยด้านรายได้ภาคเกษตรมีผลต่อการทำให้เกิดการค้างชำระหนี้เงินกู้ การที่เกษตรกรมีรายได้เพิ่มจะทำให้ปริมาณหนี้เงินกู้ค้างชำระเพิ่มตาม ปัจจัยที่สองคือปัจจัยด้านจำนวนพื้นที่เพาะปลูกสับปะรดจากการศึกษาพบว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ในการปลูกสับปะรดน้อยจะมีหนี้เงินกู้ค้างชำระมากกว่า และปัจจัยสุดท้ายที่มีผลต่อการเป็นหนี้เงินกู้ค้างชำระคือรายจ่ายนอกภาคเกษตร กล่าวคือ การที่เกษตรกรมีรายจ่ายนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้นจะทำให้ปริมาณหนี้เงินกู้ค้างชำระเพิ่มสูงขึ้นข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ เกษตรกรควรลดรายจ่ายนอกภาคเกษตรลง และเพิ่มการออมทรัพย์ให้มากขึ้น และควรศึกษาเกี่ยวกับหลักการจัดการฟาร์ม เช่น การบันทึกข้อมูลบัญชีรายได้รายจ่าย บันทึกข้อมูลราคา หรือบันทึกผลผลิตสับปะรด เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาใช้ในการวางแผนการใช้จ่าย จะทำให้เกษตรกรมีแผนการใช้จ่ายที่ดีขึ้น

นภาพร ลิ้มประพันธ์ (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดสุโขทัย วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร 2) ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อความสามารถในการชำระหนี้ ตลอดจนความต้องการของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดสุโขทัย พบว่า ปัจจัยภายในที่มีผลกระทบต่อชำระหนี้ส่วน

ใหญ่ในด้านรายได้ คือ รายได้จากการขายผลผลิตการเกษตร และค่าใช้จ่ายในภาคการเกษตรที่มีผลต่อการชำระหนี้ส่วนใหญ่ คือ ค่าปุ๋ยเคมี ส่วนปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อชำระหนี้มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ คือ ผลผลิตการเกษตรมีราคาตกต่ำ และรองลงมาเมื่อศึกษาในรายละเอียดเป็นรายด้านพบว่า ปัจจัยธรรมชาติ ที่มีผลกระทบ คือ ภาวะฝนแล้ง ปัจจัยด้านสังคม คือ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลในสังคมต่อกัน ปัจจัยด้านการเมือง คือ นโยบายแก้ไขหนี้ภาคเกษตร ส่วนปัจจัยด้านอื่นๆ มีผลกระทบต่อความสามารถในการชำระหนี้อยู่ในระดับน้อย

ศักดิ์ดา หมั่นสมาน (2554: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรกรุกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสตูล จังหวัดสตูล

- 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ ด้านเศรษฐกิจ ด้านธนาคารและพนักงานของเกษตรกรรกรุกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสตูล จังหวัดสตูล
- 2) เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรกรุกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสตูล จังหวัดสตูล
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรกรุกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสตูล จังหวัดสตูล

ผลการวิจัยพบว่า เกษตรกรรกรุกค้าที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41 - 50 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีรายได้รวมของครอบครัวต่อเดือน อยู่ระหว่าง 10,001 – 15,000 บาท ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกของครอบครัวเท่ากับ 3-4 คน และมีจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ใช้ในการประกอบอาชีพ 1 – 2 คน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรกรุกค้าอยู่ในระดับปานกลาง โดยที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยทัศนคติต่อค่าใช้จ่ายฉุกเฉินในครัวเรือนมาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ปัจจัยการผลิตราคาสูงและอันดับสุดท้ายคือ ถูกโจรปล้นหรือถูกลักขโมย ปัจจัยด้านธนาคารและพนักงานที่มีผลต่อการชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรรกรุกค้าอยู่ในระดับน้อย โดยที่ขึ้นอยู่กับปัจจัยทัศนคติต่อพนักงานให้คำแนะนำหลังการกู้เงิน มาเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ขาดการติดตาม และการดูแลการใช้เงินกู้อย่างใกล้ชิด และอันดับสุดท้าย คือ พนักงานธนาคารทุจริตหรือเบียดเบียนลูกค้า ผลการทดสอบสมมติฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยด้านเศรษฐกิจ พบว่าเกษตรกรรกรุกค้าที่มีเพศและจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ใช้ในการประกอบอาชีพที่ต่างกัน ไม่มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านเศรษฐกิจ แต่เกษตรกรรกรุกค้าที่มี อายุ ระดับการศึกษา รายได้ในครัวเรือน จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับปัจจัยด้านธนาคารและพนักงานพบว่า เกษตรกรรกรุกค้าที่มีสมาชิกในครัวเรือนและจำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ต่างกัน ไม่มีทัศนคติต่อปัจจัยด้านธนาคาร และพนักงาน แต่ เกษตรกรรกรุกค้าที่มี เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ใน

ครัวเรือน ที่แตกต่างกันมีทัศนคติต่อปัจจัยด้านธนาคาร และพนักงาน ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

วีรยุทธ บุญมาก (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตากฟ้า จำกัด จังหวัดนครสวรรค์ วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตากฟ้า จำกัด 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตากฟ้า จำกัด 3) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตากฟ้า จำกัด ผลการศึกษาพบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์การเกษตรตากฟ้า จำกัด มีหนี้ที่ค้างชำระกับสหกรณ์ คือ หนี้เงินกู้ระยะสั้น โดยเฉลี่ย 46,737 บาทต่อคน และหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง โดยเฉลี่ย 68,632 บาทต่อคน 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรตากฟ้า จำกัด ตามลำดับความสำคัญ คือปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่รายจ่ายจากอาชีพหลักในภาคการเกษตรซึ่งส่วนใหญ่ทำไร่ข้าวโพด และหนี้สินอื่นนอกเหนือจากการกู้ยืมจากสหกรณ์ ปัจจัยด้านภรรยาขาดได้แก่ ฝนแล้งฝนทิ้งช่วงทำให้ผลผลิตเสียหาย และปัจจัยด้านการตลาดได้แก่ ขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา ตามลำดับ ซึ่งปัจจัยทั้ง 3 ด้านดังกล่าวสามารถร่วมกันอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ได้ ร้อยละ 24.5 ($R^2=0.245$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ 3) แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิก ได้แก่ (1) สหกรณ์ควรปรับปรุงโครงสร้างหนี้โดยการยืดเวลาการชำระหนี้ให้สมาชิกสหกรณ์ (2) สมาชิกควรขยายพื้นที่การทำกรเกษตร (3) สหกรณ์ควรจัดอบรมให้ความรู้และสนับสนุนด้านเทคโนโลยีทางการเกษตรให้แก่สมาชิกเพื่อนำไปใช้ในการผลิตอันจะส่งผลให้ต้นทุนการผลิตลดลงและทำให้สมาชิกมีรายได้เพิ่มขึ้นจึงสามารถนำเงินมาชำระหนี้ได้ตามข้อผูกพันที่มีต่อสหกรณ์ต่อไป

อุดมพร กาใจทราย (2552: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด 2) เพื่อศึกษาสภาพการกู้ยืมเงิน และการชำระหนี้เงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด 3) เพื่อศึกษาสภาพปัญหา อุปสรรค ที่ทำให้สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ค้างชำระหนี้ต่อสหกรณ์ 4) เพื่อศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ผลการศึกษาพบว่า 1) สมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีการศึกษาระดับประถมศึกษา สมาชิกในครัวเรือนมีระหว่าง 4-5 คน มีพื้นที่ทำการเกษตรเป็นของตนเอง 5-10 ไร่ สมาชิกส่วนใหญ่จะเช่าที่ทำกินเนื่องจากมีนายทุนกว่านซื้อที่ดิน มีรายได้จากภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรอยู่ระหว่าง 10,000-50,000 บาท มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์มากกว่า 10

ปี 2) ลักษณะการกู้เงินจะเพิ่มขึ้นจากเดิมโดยส่วนใหญ่จะกู้เงินระยะสั้นโดยใช้หลักประกันเป็นหลักทรัพย์สินและบุคคลค้ำประกัน สมาชิกส่วนใหญ่ชำระหนี้เต็มจำนวน ส่วนสมาชิกที่ทยอยชำระส่วนมากจะผิดนัดชำระหนี้ 3) ปัญหาอุปสรรคในการชำระหนี้ของสมาชิกมาจากสภาพดินฟ้าอากาศที่ทำให้สมาชิกขายผลผลิตไม่คุ้มค่ากับการลงทุนและราคาปุ๋ยแพง ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง สมาชิกควรทำการเกษตรหลายๆชนิด ทั้งการปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อลดความเสี่ยงในเรื่องของภัยธรรมชาติและราคาของผลผลิตเพื่อมีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้

4) แนวทางการแก้ไขปัญหานี้ค้ำชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด สหกรณ์ต้องมีการปรับปรุงโครงสร้างการทำงานด้านธุรกิจสินเชื่อ และหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาในด้านราคาผลผลิตการเกษตรของสมาชิก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานธุรกิจสินเชื่อของสหกรณ์

ภาคภูมิ ยอดน้ำคำ (2551: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรประโคนชัย จำกัด จังหวัดบุรีรัมย์ วัดดูประสงค์

- 1) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมกับการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
- 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนโยบายของรัฐบาลกับการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
- 3) ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกต่อการให้บริการสินเชื่อ
- 4) ศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้ำชำระหนี้กำหนดของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรประโคนชัย จำกัด ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุ 40 ปี ลงมา สำเร็จการศึกษาระดับประถมศึกษา มีแรงงานเฉลี่ย 4.54 คนต่อครัวเรือน มีรายได้และรายจ่ายทั้งในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรต่ำ ผลตอบแทนจากการประกอบอาชีพการเกษตรเพิ่มขึ้น ส่วนใหญ่ใช้เงินกู้เพื่อจัดหาปุ๋ยและการอุปโภคบริโภคในครอบครัว การนำเงินกู้ไปใช้ รายจ่ายนอกภาคการเกษตร การประสบภัยธรรมชาติและบุคลิกภาพ กิริยามารยาท ความสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใสของเจ้าหน้าที่สหกรณ์ มีผลต่อการชำระคืนเงินกู้ กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยอย่างยิ่งกับการดำเนินงานด้านต่างๆของสหกรณ์ กลุ่มตัวอย่างต้องการให้สหกรณ์แก้ไขปัญหาการดำเนินธุรกิจสินเชื่ออย่างต่อเนื่อง ให้ขยายเวลาการชำระหนี้ ให้มีการส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้และให้ลดอัตราดอกเบี้ย จากการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจ สังคม และปัจจัยด้านนโยบายของรัฐบาลกับการชำระหนี้ พบว่า การใช้เงินกู้และภัยธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ที่มุ่งศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด โดยมีวิธีการดำเนินการศึกษา ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ศึกษา คือ สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระ ได้แก่ ลูกหนี้เงินกู้ระยะสั้น ลูกหนี้เงินกู้ระยะปานกลาง ของสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด อำเภอบางเลน จังหวัดนครปฐม นับถึงวันสิ้นปีบัญชี 30 กันยายน 2557 จำนวน 482 ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัย กำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากประชากร ด้วยวิธี ยามาเน่ (Yamane's Method) ตามสูตรความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ค่าความคลาดเคลื่อนที่ผู้วิจัยยอมรับได้ ในที่นี้กำหนดให้มีค่าเท่ากับ 0.05 หรือที่ระดับความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{482}{1 + 482(0.05)^2} \\ &= 218.59 \end{aligned}$$

ดังนั้น จึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 219 คนและใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Sample Random Sampling)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ในครั้งนี้คือ แบบสอบถาม แบ่งเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-Ended Questions)

ตอนที่ 2 ข้อมูลปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-Ended Questions)

ตอนที่ 3 ข้อมูลปัจจัยด้านภาระหนี้สินและการค้างชำระหนี้ มีลักษณะคำถามแบบปลายปิด (Close-Ended Questions)

ตอนที่ 4 ข้อมูลปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และภัยธรรมชาติ และปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ มีลักษณะคำถามประเภทมาตราประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Rating Scales) ซึ่งประกอบไปด้วยข้อความให้ผู้ตอบเลือกตอบ โดยกำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2 และ 1 ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน 5
มาก	ให้คะแนน 4
ปานกลาง	ให้คะแนน 3
น้อย	ให้คะแนน 2
น้อยที่สุด	ให้คะแนน 1

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหา มีลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Open-Ended Questions)

2.2 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

2.2.1 ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามที่ออกแบบแล้ว ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาว่า ตรงตามวัตถุประสงค์การศึกษารั้งนี้หรือไม่ หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไข

2.2.2 ผู้ศึกษาได้นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับสมาชิกที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย เพื่อทดสอบแบบสอบถาม (pretest)หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability Analysis) มีค่าเท่ากับ 0.779 แล้วจึงนำแบบสอบถามนั้นไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งจากแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิ ดังนี้

3.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) รวบรวมได้จากการสอบถามสมาชิกสหกรณ์ที่ค้างชำระหนี้ต่อสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด จำนวน 219 ราย

3.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) จากรายงานประจำปีของสหกรณ์ งบการเงินของสหกรณ์ ทะเบียนรายละเอียดลูกหนี้รายตัวของสมาชิกสหกรณ์และรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เอกสารหนังสือของส่วนราชการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษาได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาตรฐานตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ และลงรหัส(Coding) แล้วนำไปประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของสมาชิก

1.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) และร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายให้เห็นถึงลักษณะพื้นฐานทั่วไปของสมาชิก

1.2 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) และร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายให้เห็นถึงลักษณะทางเศรษฐกิจของสมาชิก

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลภาระหนี้สินและการค้างชำระหนี้ของสมาชิก

การวิเคราะห์ข้อมูลภาระหนี้สิน และการค้างชำระหนี้ของสมาชิก สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequencies) และร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายให้เห็นถึงภาระหนี้สิน และการค้างชำระหนี้ของสมาชิก

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ ด้านนโยบายของรัฐ กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก

3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐบาล สถิติที่ใช้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนนระดับปัจจัยที่มีผลต่อการค้าชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ ดังนี้

มากที่สุด	เท่ากับ	5	คะแนน
มาก	เท่ากับ	4	คะแนน
ปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
น้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
น้อยที่สุด	เท่ากับ	1	คะแนน

ผู้ศึกษากำหนดเกณฑ์การแปลความหมายเฉลี่ยตามเกณฑ์สัมบูรณ์ (Absolute Criteria) คือ $(5-1)/5 = 0.8$ แบ่งอัตรภาคชั้น (Class Interval) เป็น 5 ชั้น ทุกอัตรภาคชั้นมีความเท่ากัน คือ ชั้นละ 0.8 ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง ประสบปัญหาหนักที่สุด
 คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง ประสบปัญหาหนัก
 คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง ประสบปัญหাপานกลาง
 คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง ประสบปัญหาน้อย
 คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง ประสบปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของสภาพทั่วไปของสมาชิกกับการค้าชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ Chi-Square

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ และด้านนโยบายของรัฐบาลกับการค้าชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ คือ Chi-Square

ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้วิเคราะห์เรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด จังหวัดนครปฐม ผู้ศึกษาได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 6 ส่วน ดังนี้

- 1 สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
 - 1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก
 - 1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก
- 2 ภาระหนี้สิน และการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 3 ระดับความสำคัญของปัจจัยกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 4 ความสัมพันธ์ของสภาพทั่วไปของสมาชิกกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 5 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ และด้านนโยบายของรัฐกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด
- 6 ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระให้กับสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

1. สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวนสมาชิกครัวเรือน จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนในปัจจุบัน ลักษณะการถือครองที่ดินทำการเกษตร จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มูลค่าทรัพย์สินที่มีอยู่ในปัจจุบัน การนำเงินที่ได้จากการกู้ยืมสหกรณ์ไปใช้ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

n = 219		
ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	129	58.9
หญิง	90	41.1
รวม	219	100
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	3	1.4
30-45 ปี	51	23.3
46-60 ปี	102	46.6
60 ปีขึ้นไป	63	28.8
รวม	219	100
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	159	72.6
มัธยมศึกษา/ปวช	40	18.3
อนุปริญญา/ปวส	12	5.5
ปริญญาตรีขึ้นไป	8	3.7
รวม	219	100
4. สถานภาพสมรส		
โสด	37	16.9
สมรส	166	75.8
หม้าย/หย่าร้าง	16	7.3
รวม	219	100
5. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์		
1-5 ปี	25	11.4
6-10 ปี	61	27.9
11-15 ปี	77	35.2
16 ปีขึ้นไป	56	25.6
รวม	219	100

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก (ต่อ)

n = 219

ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1-2 คน	23	10.5
3-4 คน	89	40.6
5-6 คน	76	34.7
7 คนขึ้นไป	31	14.2
รวม	219	100
7. จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนในปัจจุบัน		
1-2 คน	108	49.3
3-4 คน	20	9.1
5-6 คน	0	0.00
7 คนขึ้นไป	0	0.00
ไม่มี	91	41.6
รวม	219	100
8. ลักษณะการถือครองที่ดิน		
เป็นของตนเอง/คู่สมรส	84	38.4
เป็นของบุคคลอื่น (พ่อแม่ ญาติพี่น้อง)	15	6.8
เช่า	120	54.8
รวม	219	100
9. ท่านมีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรเท่าไร		
ต่ำกว่า 5 ไร่	26	11.9
5-10 ไร่	52	23.7
11-20 ไร่	38	17.4
21-30 ไร่	46	21.0
31 ไร่ขึ้นไป	57	26.0
รวม	219	100

ตารางที่ 4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก (ต่อ)

n = 219

ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
10. มูลค่าทรัพย์สินที่มีอยู่ในปัจจุบัน		
ต่ำกว่า 50,000 บาท	6	2.7
50,000 - 100,000 บาท	30	13.7
100,001 - 500,000 บาท	96	43.8
500,001 - 1,000,000 บาท	45	20.5
1,000,000 บาทขึ้นไป	42	19.2
รวม	219	100
11. ท่านได้นำเงินที่ได้จากการกู้ยืมจากสหกรณ์มาใช้อย่างไร		
ใช้เพื่อการเกษตร	162	74.0
ใช้นอกภาคการเกษตร	46	21.0
ใช้เพื่อการเกษตรและนอกภาคการเกษตร	11	5.0
รวม	219	100

จากตารางที่ 4.1 พบว่า สมาชิกเป็นเพศชายร้อยละ 58.9 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 41.1 มีอายุ 46-60 ปี มากที่สุด ร้อยละ 46.6 รองลงมา 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 28.8 และน้อยที่สุด ต่ำกว่า 30 ปี ร้อยละ 1.3

มีการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 72.6 รองลงมา มัธยมศึกษา/ปวช ร้อยละ 18.3 และปริญญาตรีขึ้นไปน้อยที่สุด ร้อยละ 3.7 มีสถานภาพสมรสมากที่สุด ร้อยละ 75.8 รองลงมามีสถานภาพโสด ร้อยละ 16.9 และสถานภาพหม้าย/หย่าร้าง น้อยที่สุด ร้อยละ 7.3 มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 11-15 ปี มากที่สุด ร้อยละ 35.2 รองลงมา 6-10 ปี ร้อยละ 27.9 และ 1-5 ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 11.4

มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน มากที่สุด ร้อยละ 40.6 รองลงมา 5-6 คน ร้อยละ 34.7 และน้อยที่สุด 1-2 คน ร้อยละ 10.5 มีจำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนในปัจจุบันมากที่สุด 1-2 คน ร้อยละ 49.3 รองลงมา ไม่มีบุตรที่ต้องส่งเรียน ร้อยละ 41.6 และน้อยที่สุด 5-6 คน และ 7 คนขึ้นไป ร้อยละ 0.0 เท่ากัน

มีลักษณะการถือครองที่ดินทำการเกษตรโดยการเช่ามากที่สุด ร้อยละ 54.8 รองลงมา เป็นของตนเอง/คู่สมรส ร้อยละ 38.4 และน้อยที่สุดเป็นของบุคคลอื่น ร้อยละ 6.8 มีจำนวนพื้นที่ทำ

การเกษตรมากที่สุด 31 ไร่ขึ้นไป ร้อยละ 26.0 รองลงมา 5-10 ไร่ ร้อยละ 23.7 และน้อยที่สุดต่ำกว่า 5 ไร่ ร้อยละ 11.9 มีมูลค่าทรัพย์สินที่มีอยู่ปัจจุบันมากที่สุด 100,001-500,000 บาท ร้อยละ 43.8 รองลงมา 500,001 - 1,000,000 บาท ร้อยละ 20.5 และน้อยที่สุด ต่ำกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 2.7

มีการนำเงินที่ได้กู้ยืมจากสหกรณ์ไปใช้เพื่อการเกษตรมากที่สุด ร้อยละ 74.0 รองลงมาใช้นอกภาคการเกษตร ร้อยละ 21.0 และใช้เพื่อในภาคการเกษตรและนอกภาคการเกษตรน้อยที่สุด ร้อยละ 5.0

1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก ประกอบด้วย รายได้จากภาคการเกษตร รายได้จากนอกภาคการเกษตร รายจ่ายจากภาคการเกษตร และรายจ่ายจากนอกภาคการเกษตร ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก

n = 219		
ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
1. รายได้จากภาคการเกษตร		
ต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี	15	6.8
50,000 - 100,000 บาท/ปี	40	18.3
100,001 - 200,000 บาท/ปี	35	16.0
200,001 - 300,000 บาท/ปี	24	11.0
300,000 บาทขึ้นไป/ปี	105	47.9
รวม	219	100
2. รายได้จากนอกภาคการเกษตร		
ต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี	18	8.2
50,000 - 100,000 บาท/ปี	25	11.4
100,001 - 200,000 บาท/ปี	10	4.6
200,001 - 300,000 บาท/ปี	8	3.7
300,000 บาทขึ้นไป/ปี	12	5.5
ไม่มีรายได้นอกภาคการเกษตร	146	66.7
รวม	219	100

ตารางที่ 4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก (ต่อ)

n = 219

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
3. รายจ่ายจากภาคการเกษตร		
ต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี	43	19.6
50,000 - 100,000 บาท/ปี	48	21.9
100,001 - 200,000 บาท/ปี	26	11.9
200,001 - 300,000 บาท/ปี	36	16.4
300,000 บาทขึ้นไป/ปี	66	30.1
รวม	219	100
4. รายจ่ายจากนอกภาคการเกษตร		
ต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี	29	13.2
50,000 - 100,000 บาท/ปี	37	16.9
100,001 - 200,000 บาท/ปี	28	12.8
200,001 - 300,000 บาท/ปี	69	31.5
300,000 บาทขึ้นไป/ปี	42	19.2
ไม่มีรายจ่ายจากนอกภาคการเกษตร	14	6.4
รวม	219	100

จากตารางที่ 4.2 พบว่า มีรายได้จากภาคการเกษตรมากที่สุด 300,000 บาทขึ้นไป/ปี ร้อยละ 47.9 รองลงมา 50,000 - 100,000 บาท/ปี ร้อยละ 18.3 และต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี น้อยที่สุด ร้อยละ 6.8 มีรายได้จากนอกภาคการเกษตรมากที่สุดคือ ไม่มีรายได้จากนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 66.7 รองลงมา 50,000 - 100,000 บาท/ปี ร้อยละ 11.4 และน้อยที่สุด 200,001 - 300,000 บาท/ปี ร้อยละ 3.7

มีรายจ่ายจากภาคการเกษตร 300,000 บาทขึ้นไป/ปี มากที่สุด ร้อยละ 30.1 รองลงมา 50,000 - 100,000 บาท/ปี ร้อยละ 21.9 และน้อยที่สุด 100,001 - 200,000 บาท/ปี ร้อยละ 11.9 มีรายจ่ายจากนอกภาคการเกษตรมากที่สุด 200,001 - 300,000 บาท/ปี ร้อยละ 31.5 รองลงมา 300,000 บาทขึ้นไป/ปี ร้อยละ 19.2 และน้อยที่สุดคือไม่มีรายจ่ายจากนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 6.4

2. ภาระหนี้สิน และการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

ภาระหนี้สิน และการค้างชำระหนี้ ประกอบด้วย หนี้เงินกู้ค้างชำระกับสหกรณ์ หนี้สินอื่นนอกจากสหกรณ์ และหนี้สินกับสถาบันการเงินอื่นนอกจากสหกรณ์
ปรากฏข้อมูลดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ภาระหนี้สิน และการค้างชำระหนี้ของสมาชิก

n = 219		
ภาระหนี้สิน และการค้างชำระหนี้	จำนวน	ร้อยละ
1. หนี้เงินกู้ค้างชำระกับสหกรณ์		
ต่ำกว่า 50,000 บาท	41	18.7
50,000 - 100,000 บาท	115	52.5
100,001 - 200,000 บาท	20	9.1
200,000 บาทขึ้นไป	43	19.6
รวม	219	100
2. หนี้สินอื่นนอกจากสหกรณ์		
ต่ำกว่า 50,000 บาท	95	43.4
50,000 - 100,000 บาท	11	5.0
100,001 - 200,000 บาท	16	7.3
200,000 บาทขึ้นไป	15	6.8
ไม่มี	82	37.4
รวม	219	100

ตารางที่ 4.3 ภาระหนี้สิน และการค้างชำระหนี้ (ต่อ)

n = 219

ภาระหนี้สิน และการค้างชำระหนี้	จำนวน	ร้อยละ
3. สถาบันการเงินอื่นนอกจากสหกรณ์		
ธ.ก.ส.	33	15.1
ธนาคารออมสิน	2	0.9
กองทุนหมู่บ้าน	91	41.6
ธนาคารอาคารสงเคราะห์	5	2.3
ญาติพี่น้องและเพื่อนบ้าน	6	2.7
ไม่มี	82	37.4
รวม	219	100

จากตารางที่ 4.3 มีหนี้ค้างชำระกับสหกรณ์มากที่สุด คือ 50,000 - 100,000 บาท ร้อยละ 52.5 รองลงมา 200,000 บาทขึ้นไป ร้อยละ 19.6 และน้อยที่สุด 100,001 - 200,000 บาท ร้อยละ 9.1

มีหนี้สินอื่นนอกจากสหกรณ์มากที่สุด ต่ำกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 43.4 รองลงมาคือไม่มีหนี้สินอื่น ร้อยละ 37.4 และน้อยที่สุด 50,000 - 100,000 บาท ร้อยละ 5.0

มีหนี้สินกับสถาบันการเงินอื่นมากที่สุด คือกองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 41.6 รองลงมาคือไม่มีหนี้สินกับสถาบันอื่น ร้อยละ 37.4 และน้อยที่สุดคือธนาคารออมสิน ร้อยละ 0.9

3. ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร บางเลน จำกัด

3.1 ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิก ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ และปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 4.4 ปัจจัยด้านการผลิต

ปัจจัยด้านการผลิต	มีผล		ไม่มีผล	
	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ
1. ต้นทุนการผลิตสูง	217	99.1	2	0.9
2. ขาดแคลนเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ	216	98.6	3	1.4
3. ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ	216	98.6	3	1.4
4. ที่ดินทำการเกษตรไม่เหมาะสม	213	97.3	6	2.7
5. ขาดแหล่งน้ำ	217	99.1	2	0.9
6. ขาดแคลนแรงงาน	215	98.2	4	1.8
7. อัตราค่าจ้างแรงงานสูง	215	98.2	4	1.8

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ปัจจัยด้านการผลิต โดยปัจจัยย่อย ต้นทุนการผลิตสูงและขาดแหล่งน้ำ มีระดับความสำคัญต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกมากที่สุด ร้อยละ 99.1 รองลงมาคือ ขาดแคลนเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ และผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ มีระดับความสำคัญต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิก ร้อยละ 98.6 และปัจจัยที่ดินทำการเกษตรไม่เหมาะสม มีระดับความสำคัญต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกน้อยที่สุด ร้อยละ 97.3

ตารางที่ 4.5 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการผลิตต่อการค้างชำระหนี้

ปัจจัยด้านการผลิต	\bar{x}	S.D	ระดับความสำคัญ ของปัจจัย
1. ต้นทุนการผลิตสูง	3.54	.700	มาก
2. ขาดแคลนเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ	3.14	.711	ปานกลาง
3. ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ	3.19	.771	ปานกลาง
4. ที่ดินทำการเกษตรไม่เหมาะสม	2.98	.727	ปานกลาง
5. ขาดแหล่งน้ำ	3.39	.786	ปานกลาง
6. ขาดแคลนแรงงาน	3.07	.739	ปานกลาง
7. อัตราค่าจ้างแรงงานสูง	3.17	.751	ปานกลาง
รวม	3.21	.741	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ปัจจัยด้านการผลิตมีความสำคัญต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.21 เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยพบว่าปัจจัย ต้นทุนการผลิตที่สูง มีความสำคัญในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.54 โดยปัจจัยด้านการผลิตอื่นๆมีความสำคัญต่อการค้างชำระหนี้ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับความสำคัญดังนี้ ปัจจัยขาดแหล่งน้ำ มีค่าเฉลี่ย 3.39 ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ มีค่าเฉลี่ย 3.19 อัตราค่าจ้างแรงงานสูง มีค่าเฉลี่ย 3.17 ขาดแคลนเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ มีค่าเฉลี่ย 3.14 ขาดแคลนแรงงาน มีค่าเฉลี่ย 3.07 และที่ดินทำการเกษตรไม่เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย 2.98

ตารางที่ 4.6 ปัจจัยด้านการตลาด

ปัจจัยด้านการตลาด	มีผล		ไม่มีผล	
	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ
1. ราคาผลผลิตตกต่ำไม่คุ้มค่ากับการลงทุน	216	98.6	3	1.4
2. ถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง	215	98.2	4	1.8
3. ขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา	211	96.3	8	3.7
4. ขาดยานพาหนะขนส่งผลผลิตเพื่อขาย	211	96.3	8	3.7

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ปัจจัยด้านการตลาด โดยปัจจัยย่อย ราคาผลผลิตตกต่ำไม่คุ้มค่ากับการลงทุน มีระดับความสำคัญต่อการค้าชำระหนี้ของสมาชิกมากที่สุด ร้อยละ 98.6 รองลงมา คือการถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง มีระดับความสำคัญต่อการค้าชำระหนี้ของสมาชิก ร้อยละ 98.2 ปัจจัยขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคาและปัจจัยขาดยานพาหนะขนส่งผลผลิตเพื่อขาย มีระดับความสำคัญต่อการค้าชำระหนี้ของสมาชิกน้อยที่สุด ร้อยละ 96.3

ตารางที่ 4.7 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการตลาดต่อการค้าชำระหนี้

ปัจจัยด้านการตลาด	\bar{x}	S.D	ระดับความสำคัญ ของปัจจัย
1. ราคาผลผลิตตกต่ำไม่คุ้มค่ากับการลงทุน	3.51	.824	มาก
2. ถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง	3.48	.819	มาก
3. ขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา	3.04	.742	ปานกลาง
4. ขาดยานพาหนะขนส่งผลผลิตเพื่อขาย	3.04	.798	ปานกลาง
รวม	3.27	.796	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่าปัจจัยด้านการตลาด มีความสำคัญต่อการค้าชำระหนี้ของสมาชิกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยพบว่า ราคาผลผลิตตกต่ำไม่คุ้มค่ากับการลงทุน มีความสำคัญในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.51 ถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง มีความสำคัญในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.48 ส่วนปัจจัยขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา และขาดยานพาหนะขนส่งผลผลิตเพื่อขาย มีความสำคัญระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ยเท่ากันคือ 3.04

ตารางที่ 4.8 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ	มีผล		ไม่มีผล	
	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ
1.สภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ราคาสินค้าอุปโภค บริโภคมีราคาสูงขึ้น	214	97.7	5	2.3
2. เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช	211	96.3	8	3.7
3. เกิดภาวะฝนชุก น้ำท่วม น้ำหลาก ทำให้ไม่ได้รับผลผลิตหรือผลผลิตเสียหาย	192	87.7	27	12.3
4. เกิดภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ทำให้ไม่ได้รับผลผลิตหรือผลผลิตเสียหาย	214	97.7	5	2.3
5. เกิดภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ทำให้ไม่ได้รับผลผลิตหรือผลผลิตเสียหาย	209	95.4	10	4.6

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ โดยปัจจัยย่อยสภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ราคาสินค้าอุปโภค บริโภคมีราคาสูงขึ้นและเกิดภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ทำให้ไม่ได้รับผลผลิต หรือผลผลิตเสียหาย มีระดับความสำคัญต่อการดำรงชีพของสมาชิกมากที่สุด ร้อยละ 97.7 รองลงมาคือเกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช มีระดับความสำคัญต่อการดำรงชีพของสมาชิก ร้อยละ 96.3 และปัจจัยเกิดภาวะฝนชุก น้ำท่วม น้ำหลาก ทำให้ไม่ได้รับผลผลิตหรือผลผลิตเสียหาย มีระดับความสำคัญต่อการดำรงชีพของสมาชิกน้อยที่สุด ร้อยละ 87.7

ตารางที่ 4.9 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติต่อการค้างชำระหนี้

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ	\bar{x}	S.D	ระดับความสำคัญ ของปัจจัย
1.สภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ราคาสินค้าอุปโภค บริโภคมีราคาสูงขึ้น	3.83	.731	มาก
2. เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช	2.96	.783	ปานกลาง
3. เกิดภาวะฝนชุก น้ำท่วม น้ำหลาก ทำให้ไม่ได้รับผลผลิต หรือผลผลิตเสียหาย	2.43	.713	น้อย
4. เกิดภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ทำให้ไม่ได้รับผลผลิต หรือผลผลิตเสียหาย	3.80	.929	มาก
5. เกิดลมพายุทำให้ไม่ได้รับผลผลิต หรือผลผลิตเสียหาย	2.97	.762	ปานกลาง
รวม	3.20	.784	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ มีความสำคัญต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.20 เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยพบว่า สภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ราคาสินค้าอุปโภค บริโภคมีราคาสูงขึ้น มีความสำคัญในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.83 เกิดภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ทำให้ไม่ได้รับผลผลิต หรือผลผลิตเสียหาย มีความสำคัญในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.80 เกิดลมพายุทำให้ไม่ได้รับผลผลิต หรือผลผลิตเสียหาย มีความสำคัญระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.97 เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช มีความสำคัญระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.96 เกิดภาวะฝนชุก น้ำท่วม น้ำหลาก ทำให้ไม่ได้รับผลผลิตหรือผลผลิตเสียหาย มีความสำคัญระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย 2.43

ตารางที่ 4.10 ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ

ปัจจัยด้านการผลิต	มีผล		ไม่มีผล	
	ราย	ร้อยละ	ราย	ร้อยละ
1. นโยบายงดการทำนาปรังตามมาตรการของรัฐบาล	215	98.2	4	1.8
2. นโยบายบัตรสินเชื่อเกษตรกรของรัฐบาล	211	96.3	8	3.7
3. การเลิกนโยบายโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล	202	92.2	17	7.8
4. การมีต้นทุนค่าแรงงานเพิ่มขึ้นจากการมีนโยบายเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท	201	91.8	18	8.2

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐโดยปัจจัยย่อย นโยบายงดการทำนาปรังตามมาตรการของรัฐบาล มีระดับความสำคัญต่อการค้าชำระหนี้ของสมาชิกมากที่สุด ร้อยละ 98.2 รองลงมาคือ นโยบายบัตรสินเชื่อเกษตรกรของรัฐบาล มีระดับความสำคัญต่อการค้าชำระหนี้ของสมาชิก ร้อยละ 96.3 และปัจจัยการมีต้นทุนค่าแรงงานเพิ่มขึ้นจากการมีนโยบายเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีระดับความสำคัญต่อการค้าชำระหนี้ของสมาชิกน้อยที่สุด ร้อยละ 91.8

ตารางที่ 4.11 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านนโยบายของรัฐต่อการค้าชำระหนี้

ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ	\bar{x}	S.D	ระดับความสำคัญ ของปัจจัย
1. นโยบายงดการทำนาปรังตามมาตรการของรัฐบาล	3.65	.878	มาก
2. นโยบายบัตรสินเชื่อเกษตรกรของรัฐบาล	3.36	.840	ปานกลาง
3. การเลิกนโยบายโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล	3.43	.856	มาก
4. การมีต้นทุนค่าแรงงานเพิ่มขึ้นจากการมีนโยบายเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท	3.05	.779	ปานกลาง
รวม	3.37	.838	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่าปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ มีความสำคัญต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.37 เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยพบว่า นโยบายงดการทำนาปรังตามมาตรการของรัฐบาล มีความสำคัญในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.65 การเลิกนโยบายโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล มีความสำคัญในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.43 นโยบายบัตรสินเชื่อเกษตรกรของรัฐบาล มีความสำคัญระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.36 และปัจจัยการมีต้นทุนค่าแรงงานเพิ่มขึ้นจากการมีนโยบายเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีความสำคัญระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.05

4. ความสัมพันธ์ของสภาพทั่วไปของสมาชิกกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

สมมติฐาน H_0 : ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

H_1 : ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ และนำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้

n=219

ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก	การค้างชำระหนี้	
	Pearson Chi – Square	Sig.(2-tailed)
เพศ	0.530	0.912
อายุ	3.591	0.936
ระดับการศึกษา	5.720	0.768
สถานภาพ	8.090	0.232
ระยะเวลาการเป็นสมาชิก	6.962	0.641
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน	8.287	0.505
จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน	10.406	0.109
ลักษณะการถือครองที่ดิน	8.001	0.238
จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร	37.754	0.000*
มูลค่าทรัพย์สินปัจจุบัน	29.774	0.003*
วัตถุประสงค์การใช้เงินกู้	13.131	0.041*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.12 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการค้างชำระหนี้ พบว่า ปัจจัยด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก จำนวนสมาชิกในครัวเรือน จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน ลักษณะการถือครองที่ดิน ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก ส่วนปัจจัยด้านลักษณะจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มูลค่าทรัพย์สินปัจจุบันและวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีขนาดความสัมพันธ์ (Phi) ร้อยละ 41.5 , ร้อยละ 36.9 และร้อยละ 24.5 ตามลำดับ

4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก

สมมติฐาน H_0 : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

H_1 : ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ และนำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้

n = 219

ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก	การค้างชำระหนี้	
	Pearson Chi – Square	Sig.(2-tailed)
รายได้จากภาคการเกษตร	33.375	0.001*
รายได้จากนอกภาคการเกษตร	37.314	0.001*
รายจ่ายจากภาคการเกษตร	50.791	0.000*
รายจ่ายจากนอกภาคการเกษตร	25.166	0.048*

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.13 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก พบว่า ปัจจัยด้านรายได้จากภาคการเกษตร รายได้จากนอกภาคการเกษตร รายจ่ายจากภาคการเกษตรและรายจ่ายจากนอกภาคการเกษตร มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีขนาดความสัมพันธ์ (Phi) ร้อยละ 39, ร้อยละ 41.3, ร้อยละ 48.2 และร้อยละ 33.9 ตามลำดับ

5. ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ และด้านนโยบายของรัฐกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

4.1 ปัจจัยด้านการผลิต

สมมติฐาน H_0 : ปัจจัยด้านการผลิตไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

H_1 : ปัจจัยด้านการผลิตที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านการผลิตที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ และนำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.14

ตารางที่ 4.14 ปัจจัยด้านการผลิตที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้

ปัจจัยด้านการผลิต	การค้างชำระหนี้	
	Pearson Chi – Square	Sig.(2-tailed)
ต้นทุนการผลิตสูง	19.201	0.084
ขาดเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ	24.652	0.017*
ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ	15.998	0.191
ที่ดินทำการเกษตรไม่เหมาะสม	14.077	0.296
ขาดแหล่งน้ำ	12.118	0.436
ขาดแคลนแรงงาน	13.265	0.350
อัตราค่าจ้างแรงงานสูง	15.537	0.213

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการผลิตกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก พบว่า ปัจจัยด้านต้นทุนการผลิตสูง ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ที่ดินทำการเกษตรไม่เหมาะสม ขาดแหล่งน้ำ ขาดแคลนแรงงาน และอัตราค่าจ้างแรงงานสูงไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก ส่วนปัจจัยขาดเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีขนาดความสัมพันธ์ (Phi) ร้อยละ 29.7

4.2 ปัจจัยด้านการตลาด

สมมติฐาน H_0 : ปัจจัยด้านการตลาดไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

H_1 : ปัจจัยด้านการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ และนำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.15

ตารางที่ 4.15 ปัจจัยด้านการตลาดที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้

ปัจจัยด้านการตลาด	การค้างชำระหนี้	
	Pearson Chi – Square	Sig.(2-tailed)
ราคาผลผลิตตกต่ำไม่คุ้มค่าการลงทุน	11.131	0.518
ถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง	15.759	0.203
ขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา	13.952	0.124
ขาดยานพาหนะขนส่งผลผลิตเพื่อขาย	10.686	0.556

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการตลาดกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก พบว่า ราคาผลผลิตตกต่ำไม่คุ้มค่าการลงทุน ถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง ขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา และขาดยานพาหนะขนส่งผลผลิตเพื่อขาย ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก

4.3 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ

สมมติฐาน H_0 : ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

H_1 : ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ และนำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.16

ตารางที่ 4.16 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ	การค้างชำระหนี้	
	Pearson Chi – Square	Sig.(2-tailed)
ราคาสินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาสูงขึ้น	28.525	0.005*
เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช	6.825	0.655
เกิดภาวะฝนชุก น้ำท่วม ทำให้ผลผลิตเสียหาย	9.676	0.377
เกิดภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ทำให้ผลผลิตเสียหาย	14.717	0.257
เกิดลมพายุพัด ทำให้ผลผลิตเสียหาย	13.851	0.310

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก พบว่า ปัจจัย เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช เกิดภาวะฝนชุก น้ำท่วม ทำให้ผลผลิตเสียหาย เกิดภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ทำให้ผลผลิตเสียหาย และเกิดลมพายุพัด ทำให้ผลผลิตเสียหาย ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก ส่วนปัจจัยด้านราคาสินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาสูงขึ้น มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีขนาดความสัมพันธ์ (Phi) ร้อยละ 36.5

4.4 ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ

สมมติฐาน H_0 : ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐไม่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

H_1 : ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

ผลการศึกษาข้อมูลปัจจัยด้านนโยบายของรัฐที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ และนำมาทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (Chi-Square Test) โดยกำหนดความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปรากฏผลดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้

ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ	การค้างชำระหนี้	
	Pearson Chi – Square	Sig.(2-tailed)
นโยบายงดการทำนาปรังตามมาตรการของรัฐบาล	7.584	0.817
นโยบายบัตรสินเชื่อเกษตรกรของรัฐบาล	12.163	0.204
การเลิกนโยบายโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล	24.874	0.015*
นโยบายเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท	18.879	0.091

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านนโยบายของรัฐกับการค้าชำระหนี้ของสมาชิก พบว่า ปัจจัยนโยบายจัดทำปรั้งตามมาตรการของรัฐบาล โครงการบัตรสินเชื่อเกษตรกรของรัฐบาล และปัจจัยนโยบายเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท ไม่มีความสัมพันธ์กับการค้าชำระหนี้ของสมาชิก ส่วนปัจจัยการเลิกนโยบายโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล มีความสัมพันธ์กับการค้าชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีผลต่อการค้าชำระหนี้ของสมาชิก (Phi) ร้อยละ 35.1

6. ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระให้กับสมาชิก

ตารางที่ 4.18 ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระให้กับสมาชิก

ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระให้กับสมาชิก	จำนวน	ร้อยละ
1. รัฐบาลควรมีนโยบายในการช่วยเหลือเรื่องต้นทุนการผลิตและราคาผลผลิตทางการเกษตร	26	30.23
2. สหกรณ์ควรมีการลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับสมาชิก	20	23.26
3. การจัดทำบัญชีครัวเรือนและต้นทุนอาชีพ	16	18.60
4. การส่งเสริมอาชีพเพื่อเพิ่มรายได้	15	17.44
5. การเน้นให้สมาชิกมีการออมให้มากขึ้น	9	10.46

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ข้อเสนอแนะการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิก จำนวน 86 ราย 3 ลำดับแรก ได้แก่ รัฐบาลควรมีนโยบายในการช่วยเหลือเรื่องต้นทุนการผลิตและราคาผลผลิตทางการเกษตร 26 ราย คิดเป็นร้อยละ 30.23 รองลงมาสหกรณ์ควรมีการลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับสมาชิก จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 23.26 การจัดทำบัญชีครัวเรือน จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.60

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด จังหวัดนครปฐม" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด 2) ศึกษาภาระหนี้สินและการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด 3) ศึกษาระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด 4) ศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพทั่วไปของสมาชิกกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด 5) ศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ และด้านนโยบายของรัฐ 6) เสนอแนะการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด สามารถสรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะดังนี้

1. สรุปการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ ประชากร คือ สมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระของสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด นับถึงวันสิ้นปีบัญชี 30 กันยายน 2557 จำนวน 482 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากประชากรด้วยสูตรยามานะ (Yamane's Method) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 219 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไคสแควร์ และการวิเคราะห์เนื้อหา สรุปผลการศึกษาจำแนกตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้

1.1 สภาพทั่วไปของสมาชิกสหกรณ์ ประกอบด้วย

1.1.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ส่วนใหญ่สมาชิกเป็นเพศชาย ร้อยละ 58.9 มีอายุอยู่ในระหว่าง 46-60 ปี ร้อยละ 46.6 ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 72.6 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 75.8 ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์ 11-15 ปี ร้อยละ 35.2 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน ร้อยละ 40.6 มีจำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียน 1-2 คน ร้อยละ 49.3 ส่วนใหญ่มีลักษณะการถือครองที่ดินโดยการเช่า ร้อยละ 54.8 มีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร 31 ไร่ขึ้นไป

ร้อยละ 26.0 มีมูลค่าทรัพย์สินในปัจจุบัน 100,001-500,000 บาท ร้อยละ 43.8 นำเงินที่ได้จากการกู้ยืมจากสหกรณ์มาใช้ในการเกษตร ร้อยละ 74.0

1.1.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก ส่วนใหญ่มีรายได้จากภาคการเกษตร 300,000 บาทขึ้นไป/ปี ร้อยละ 47.9 ไม่มีมีรายได้จากนอกภาคการเกษตร ร้อยละ 66.7 มีรายจ่ายในภาคการเกษตร 300,000 บาทขึ้นไป/ปี ร้อยละ 30.1 มีรายจ่ายจากนอกภาคการเกษตร 200,001-300,000 บาท/ปี ร้อยละ 31.5

1.2 ปัจจัยด้านภาระหนี้สิน และการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ สมาชิกส่วนใหญ่มีหนี้ค้างชำระกับสหกรณ์ 50,000-100,000 บาท ร้อยละ 18.7 มีหนี้ค้างชำระอื่นนอกจากสหกรณ์ ต่ำกว่า 50,000 บาท ร้อยละ 43.3 เป็นหนี้กับสถาบันการเงินอื่นนอกจากสหกรณ์คือ กองทุนหมู่บ้าน ร้อยละ 41.5

1.3 ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ ประกอบด้วย

1.3.1 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการผลิตต่อการค้างชำระหนี้ ปัจจัยด้านการผลิตมีความสำคัญต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.21$) เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยพบว่าปัจจัย ต้นทุนการผลิตที่สูง มีความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.54$) โดยปัจจัยด้านการผลิตอื่น ๆ มีความสำคัญต่อการค้างชำระหนี้ในระดับปานกลาง โดยเรียงลำดับความสำคัญดังนี้ ปัจจัยขาดแหล่งน้ำ ($\bar{x} = 3.39$) ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ ($\bar{x} = 3.19$) อัตราค่าจ้างแรงงานสูง ($\bar{x} = 3.17$) ขาดแคลนเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ($\bar{x} = 3.14$) ขาดแคลนแรงงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 3.07$) และที่ดินทำการเกษตรไม่เหมาะสม ($\bar{x} = 2.98$)

1.3.2 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการตลาดต่อการค้างชำระหนี้ ปัจจัยด้านการตลาด มีความสำคัญต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.27$) เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยพบว่า ราคาผลผลิตตกต่ำไม่คุ้มค่ากับการลงทุน มีความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.51$) ถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง มีความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.48$) ส่วนปัจจัยขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา และขาดยานพาหนะขนส่งผลผลิตเพื่อขาย มีความสำคัญระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.04$) เท่ากัน

1.3.3 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติต่อการค้างชำระหนี้ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ มีความสำคัญต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.20$) เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยพบว่า สภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ราคาสินค้าอุปโภค บริโภคมีราคาสูงขึ้น มีความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.83$) เกิดภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ทำให้ไม่ได้รับผลผลิต หรือผลผลิตเสียหาย มีความสำคัญในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 3.80$)

เกิดลมพายุทำให้ไม่ได้รับผลผลิต หรือผลผลิตเสียหาย มีความสำคัญระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.97$) เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช มีความสำคัญระดับปานกลาง ($\bar{x}=2.96$) เกิดภาวะฝนชุก น้ำท่วม น้ำหลาก ทำให้ไม่ได้รับผลผลิตหรือผลผลิตเสียหาย มีความสำคัญระดับน้อย ($\bar{x}=2.43$)

1.3.4 ระดับความสำคัญของปัจจัยด้านนโยบายของรัฐต่อการค้าชำระหนี้ปัจจัย
ด้านนโยบายของรัฐ มีความสำคัญต่อการค้าชำระหนี้ของสมาชิกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.37$) เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยพบว่า นโยบายงดการดำเนินงานปรั้งตามมาตรการของรัฐบาล มีความสำคัญในระดับมาก ($\bar{x}=3.65$) การเลิกนโยบายโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล มีความสำคัญในระดับมาก ($x=3.43$) นโยบายบัตรสินเชื่อเกษตรกรของรัฐบาล มีความสำคัญระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.36$) และปัจจัยการมีต้นทุนค่าแรงงานเพิ่มขึ้นจากการมีนโยบายเพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท มีความสำคัญระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.05$)

1.4 ความสัมพันธ์ของสภาพทั่วไปของสมาชิกกับการค้าชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

1.4.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับการค้าชำระหนี้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับการค้าชำระหนี้ พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้าชำระหนี้ของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ปัจจัยด้านลักษณะจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร มูลค่าทรัพย์สินปัจจุบันและวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้

1.4.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับการค้าชำระหนี้

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิกกับการค้าชำระหนี้ของสมาชิก พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้าชำระหนี้ของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือปัจจัยด้านรายได้จากภาคการเกษตร รายได้จากนอกภาคการเกษตร รายจ่ายจากภาคการเกษตรและรายจ่ายจากนอกภาค

1.5 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ และปัจจัยด้านนโยบายของรัฐกับการค้าชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด

จากการวิเคราะห์ปัจจัยในแต่ละด้านทั้ง 4 ด้านต่อการค้าชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด จังหวัดนครปฐม พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้าชำระหนี้ของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 3 ด้าน ดังนี้

1.5.1 **ปัจจัยด้านการผลิต** ได้แก่ ขาดแคลนเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ

1.5.2 **ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ** ได้แก่ สิ้นค้าอุปโภคบริโภคมีราคาสูงขึ้น

1.5.3 **ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ** ได้แก่ การเลิกนโยบายโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล

1.6 ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์

ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิก 3 ลำดับแรก ได้แก่

1) รัฐบาลควรมีนโยบายในการช่วยเหลือเรื่องต้นทุนการผลิตและราคาผลผลิตทางการเกษตร จำนวน 26 ราย ร้อยละ 30.2 2) สหกรณ์ควรมีการลดอัตราดอกเบี้ยเพื่อบรรเทาความเดือดร้อนให้กับสมาชิก จำนวน 20 ราย ร้อยละ 23.2 และ 3) ควรมีการจัดทำบัญชีครัวเรือนและต้นทุนอาชีพ จำนวน 16 ราย ร้อยละ 18.6

2. อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด ในแต่ละด้านพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ คือ ปัจจัยด้านหนี้สินและการค้างชำระหนี้ ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ และปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ ผู้ศึกษาจึงนำมาอภิปรายผลดังนี้

2.1 **ปัจจัยด้านภาระหนี้สินและการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด** ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีภาระหนี้สิน และการค้างชำระนอกจากการค้างชำระหนี้กับสหกรณ์แล้วยังมีการค้างชำระหนี้กับ กองทุนหมู่บ้าน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) สอดคล้องกับผลการศึกษาของ นันทภรณ์ บุญทอง (2556 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าน้ำขาวจำกัด จังหวัดระนอง พบว่าสมาชิกสหกรณ์มีหนี้ค้างชำระอื่นนอกจากสหกรณ์ โดยเป็นหนี้สินกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

2.2 **ระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด** ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ และปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ มีความสำคัญต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทภรณ์ บุญทอง

(2556: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าน้ำขาว จำกัด จังหวัดระนอง ผลการศึกษาพบว่า ระดับความสำคัญ ของปัจจัยที่มีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์ ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้าน การตลาด ปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของสหกรณ์ และปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง

2.3 ความสัมพันธ์ของสภาพทั่วไปของสมาชิกกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์ การเกษตรบางเลน จำกัด ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของ สมาชิก มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านลักษณะจำนวน พื้นที่ทำการเกษตร ปัจจัยด้านมูลค่าทรัพย์สินปัจจุบันและปัจจัยด้านวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ปัจจัยด้าน ลักษณะจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรสอดคล้องกับงานวิจัยของ อารยา อริยา (2548: บทคัดย่อ) ได้ ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระเงินกู้ของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด กรณีศึกษา ตำบลนางแล อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านจำนวนพื้นที่เพาะปลูกสับปะรด เกษตรกร ที่มีพื้นที่ในการปลูกสับปะรดน้อยจะมีหนี้เงินกู้ค้างชำระมากกว่าเกษตรกรที่มีพื้นที่ในการเพาะปลูก สับปะรดมาก ปัจจัยด้านมูลค่าทรัพย์สินปัจจุบันและปัจจัยด้านวัตถุประสงค์การใช้เงินกู้ ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยใดที่อ้างอิงอาจเนื่องมาจากระยะเวลาและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

2.3.2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจของสมาชิก ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยด้านรายได้จากภาค การเกษตร รายได้จากนอกภาคการเกษตร รายจ่ายจากภาคการเกษตรและรายจ่ายจากนอกภาค การเกษตร มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร ลิ้มประพันธ์ (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการ ค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดสุโขทัย พบว่า ปัจจัย ภายในที่มีผลกระทบต่อภาระหนี้ส่วนใหญ่ในด้านรายได้ คือ รายได้จากการขายผลผลิต การเกษตร

2.4 ความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านการตลาด ปัจจัยด้าน สภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ และปัจจัยด้านนโยบายของรัฐกับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และภัยธรรมชาติ และปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4.1 ปัจจัยด้านการผลิต ผลการศึกษาพบว่า ขาดแคลนเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ มีความสัมพันธ์กับการค้าชำระหนี้ของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของนันทกรณ บุญทอง (2557: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าน้ำขาว จำกัด จังหวัดระนอง พบว่า ขาดแคลนเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ๆมีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4.2 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาสูงขึ้นมีความสัมพันธ์กับการค้าชำระหนี้ของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ภาคภูมิ ยอดน้ำคำ (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรประ โคนชัย จำกัด จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ภัยธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับการชำระหนี้

2.4.3 ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ การยกเลิกนโยบายโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาลมีความสัมพันธ์กับการค้าชำระหนี้ของสมาชิกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนภาพร ลิ้มประพันธ์ (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการค้าชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ในจังหวัดสุโขทัย พบว่า ปัจจัยภายนอกที่มีผลกระทบต่อการค้าชำระหนี้ คือ นโยบายแก้ไขหนี้ภาคเกษตรที่มีผลกระทบต่อการค้าชำระหนี้

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการศึกษาไปใช้

3.1.1 ลักษณะจำนวนพื้นที่ทำการเกษตร พบว่า เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้าชำระหนี้ของสมาชิก อาจเนื่องมาจากสมาชิกมีต้นทุนการในการผลิตต่อไร่สูง สหกรณ์ควรจัดหาปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพ และมีราคาถูก มาจำหน่ายให้กับสมาชิก หรือควรมีการส่งเสริมให้ความรู้ในการทำปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพเพื่อให้สมาชิกได้ผลิตขึ้นใช้เอง เพื่อเป็นการช่วยลดต้นทุนการผลิตให้แก่สมาชิก

3.1.2 รายได้ ค่าใช้จ่ายจากในภาคและนอกภาคการเกษตร พบว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้าชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์ควรให้ความสำคัญในการแนะนำส่งเสริมให้สมาชิกมีอาชีพใหม่ๆ จากที่เคยประกอบอาชีพทำนาเพียงด้านเดียว ก็ให้หันมาปลูกผักปลอดสารพิษหรือการทำเกษตรกรรมด้านอื่นๆเพิ่มเติมเพื่อให้มีรายได้หลายทาง โดยสหกรณ์ควรจัดหาช่องทาง

การตลาดเพื่อรองรับให้กับสมาชิก และควรณรงค์ให้สมาชิกลดค่าใช้จ่ายต่างๆในชีวิตประจำที่ไม่จำเป็นเพื่อให้มีเงินเพียงพอและสามารถมีเงินนำมาชำระหนี้สินต่างๆได้

3.1.3 ขาดแคลนเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ พบว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก ดังนั้นสหกรณ์หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้คำแนะนำให้ความรู้ในด้านเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆที่มีต้นทุนต่ำเพื่อทดแทนแรงงานและลดต้นทุนในการจ้างงาน

3.1.4 สินค้าอุปโภคบริโภคมีราคาสูงขึ้น พบว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์ควรจัดหาสินค้าอุปโภคบริโภคที่มีราคาถูกในการอำนวยความสะดวกให้กับสมาชิกเพื่อลดภาระด้านค่าครองชีพของสมาชิก เจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ควรแนะนำการเชื่อมโยงเครือข่ายระหว่างสหกรณ์ในราคาถูกเพื่อสามารถช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างสหกรณ์ เช่น การจัดหาข้าวสาร สินค้าอุปโภคบริโภค น้ำมันพืช น้ำดื่ม เป็นต้น

3.1.5 ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ พบว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระหนี้ของสมาชิก สหกรณ์ควรมีการติดตามนโยบายต่างๆของรัฐบาลเพื่อนำมาวิเคราะห์ความเหมาะสมในการเข้าร่วมนโยบายต่างๆของทางรัฐบาลเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดผลกระทบกับสมาชิก ในส่วนของเจ้าหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ควรร่วมกันกับสหกรณ์เพื่อหาแนวทางและมาตรการต่างๆในการช่วยเหลือสมาชิกอย่างเป็นธรรมเพื่อสามารถแก้ไขปัญหาต่างๆให้กับสมาชิกได้อย่างยั่งยืน

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

เพื่อให้การแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ควรมีการศึกษาประเด็นเพิ่มเติมจากการศึกษาในครั้งนี้

3.2.1 ศึกษาปัจจัยเพิ่มเติมที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด เพื่อเปรียบเทียบผลของความสัมพันธ์ของปัจจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น เช่น การศึกษาปัจจัยด้านการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด้านสินเชื่อ เป็นต้น

3.2.2 การศึกษาโดยการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น ในการประชุมกลุ่มสมาชิกของสหกรณ์ ควรมีการสนทนากลุ่มแบบ Focus group เพื่อสัมภาษณ์พูดคุยกับสมาชิกโดยตรงเกี่ยวกับปัญหาการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกเพื่อนำมาใช้ในการวิเคราะห์หาสาเหตุและแนวทางการแก้ไขปัญหา

3.2.3 การศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะกรณีสมาชิกที่มีหนี้ค้างชำระกับสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด ทำให้ทราบข้อมูลเฉพาะกลุ่มเดียว ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไปควรมีการศึกษาจากสมาชิกทั้งที่มีหนี้ค้างชำระกับสมาชิกที่ไม่มีหนี้ค้างชำระ เพื่อเปรียบเทียบลักษณะการชำระหนี้ว่ามีความแตกต่างกันอย่างไร

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2549). คู่มือการบริหารสินเชื่อของสหกรณ์ภาคการเกษตร กรุงเทพมหานคร:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2551). ชุดฝึกอบรม เรื่อง อุดมการณ์ หลักการ วิธีการสหกรณ์.
กรุงเทพมหานคร: ส่วนเผยแพร่และประชาสัมพันธ์.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2558, 12 มิถุนายน 2558). ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์ สืบค้นจาก
http://www.cpd.go.th/web_cpd/known_coop04.html.
- กรมส่งเสริมสหกรณ์. (2558, 12 มิถุนายน 2558). ประเภทสหกรณ์ สืบค้นจาก
<http://webhost.cpd.go.th/rlo/group.html>.
- คชาวุฒิ ยอดสุรินทร์. (2555). ปัจจัยที่มีผลต่อความสามารถในการชำระคืนเงินกู้ของสมาชิก
สหกรณ์ การเกษตรจอมทอง จำกัด เชียงใหม่. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
- นันทภรณ์ บุญทอง. (2557). ปัจจัยที่มีผลต่อหนี้เงินกู้ระยะสั้นค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรในเขตปฏิรูปที่ดินป่าน้ำขาว จำกัด จังหวัดระนอง. (การศึกษาค้นคว้าอิสระ
ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
นนทบุรี.
- นภาพร ลิมประพันธ์. (2554). ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้สินเชื่อการเกษตรของสมาชิก
สหกรณ์สหกรณ์การเกษตรในเขตจังหวัดสุโขทัย. (วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ภาคภูมิ ยอดน้ำคำ. (2551). ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการค้างชำระคืนเงินกู้ของสมาชิกสหกรณ์
การเกษตรประโคนชัย จำกัด อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์. (การศึกษาค้นคว้า
อิสระ ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช,
นนทบุรี.
- วิรัชช นุญมาก. (2552). ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตร
ตากฟ้า จำกัด จังหวัดนครสวรรค์. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจ
มหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, นนนทบุรี.

- ศักดิ์ดา หมั่นสมาน. (2554). *ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรลูกค้าธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาสตูล จังหวัดสตูล*. (วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด. (2557). รายงานกิจการประจำปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2556 สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด.
- สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด. (2558). รายงานกิจการประจำปีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2557 สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด.
- สิรินารถ นามจันทร์. (2551). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการเป็นหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรกะเปอร์ จำกัด จังหวัดระนอง*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- สุณี ศักกรนันท์. (2520). *การบริหารเครดิต กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม. (2556). รายงานผลการตรวจสอบบัญชี สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2555. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม.
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม. (2557). รายงานผลการตรวจสอบบัญชี สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2556. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม.
- สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม. (2558). รายงานผลการตรวจสอบบัญชี สหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด สำหรับปีบัญชีสิ้นสุดวันที่ 30 กันยายน 2557. สำนักงานตรวจบัญชีสหกรณ์นครปฐม.
- อารยา อริยา. (2555). *ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้เงินกู้ของเกษตรกรผู้ปลูกสับปะรด ตำบลนางแล จังหวัดเชียงราย*. (วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยแม่โจ้, เชียงใหม่.
- อุดมพร กาใจทราย. (2552). *แนวทางการแก้ไขปัญหาหนี้ค้างชำระของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย*. (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาด้านธุรกิจมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์) มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- โอภาวดี เข้มทอง. (2548). *สหกรณ์: เครื่องมือในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม*. (ตำราการฝึกอบรมทางไกลผ่านดาวเทียม หลักสูตรการเพิ่มสมรรถนะนักส่งเสริมสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร) กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมสหกรณ์และมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด จังหวัดนครปฐม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ในช่อง ที่เห็นว่าถูกต้องหรือเติมข้อความในช่องว่างตามความเป็นจริงและให้สมบูรณ์ที่สุด

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิก

1. เพศ 1.ชาย 2.หญิง
2. อายุ
 1. ต่ำกว่า 30 ปี 2. 30 - 45 ปี
 3. 46 - 60ปี 4. 60 ปีขึ้นไป
3. ระดับการศึกษา
 - 1.ประถมศึกษา 2.มัธยมศึกษา/ปวช
 - 3.อนุปริญญา/ปวส 4.ปริญญาตรีขึ้นไป
4. สถานภาพสมรส
 - 1.โสด 2.สมรส
 - 3.หม้าย/หย่าร้าง
5. ระยะเวลาการเป็นสมาชิกสหกรณ์
 1. 1-5 ปี 2. 6 - 10 ปี
 3. 11 - 15 ปี 4. 16 ปีขึ้นไป
6. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน
 1. 1 - 2 คน 2. 3 - 4 คน
 3. 5-6 คน 4. 7 คนขึ้นไป
7. จำนวนบุตรที่ต้องส่งเรียนในปัจจุบัน
 1. 1 - 2 คน 2. 3 - 4 คน
 3. 5-6 คน 4. 7 คนขึ้นไป 5. ไม่มี
8. ลักษณะการถือครองที่ดินทำการเกษตรของท่าน
 - 1.เป็นของตนเอง/คู่สมรส 2.เป็นของบุคคลอื่น (พ่อแม่ ญาติพี่น้อง)
 - 3.เช่า

9. ท่านมีจำนวนพื้นที่ทำการเกษตรเท่าไร

1. ต่ำกว่า 5 ไร่ 2. 5 - 10 ไร่
 3. 11 - 20 ไร่ 4. 21 - 30 ไร่
 5. 31 ไร่ขึ้นไป

10. มูลค่าทรัพย์สินที่ท่านมีอยู่ในปัจจุบัน

1. ต่ำกว่า 50,000 บาท 2. 50,000 - 100,000 บาท
 3. 100,001 - 500,000 บาท 4. 500,000 - 1,000,000 บาท
 5. 1,000,000 บาทขึ้นไป

11. ท่านได้นำเงินที่ได้จากการกู้ยืมจากสหกรณ์มาใช้อย่างไร

1. ใช้เพื่อการเกษตร 2. ใช้นอกภาคการเกษตร
 3. ใช้เพื่อการเกษตรและนอกภาคการเกษตร

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

1. รายได้จากภาคการเกษตร (รายได้จากการทำนา ไร่ สวน เลี้ยงสัตว์และอื่นๆ)

1. ต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี 2. 50,000 - 100,000 บาท/ปี
 3. 100,001 - 200,000 บาท/ปี 4. 200,001 - 300,000 บาท/ปี
 5. 300,000 บาทขึ้นไป

2. รายได้จากนอกภาคการเกษตร (รายได้จากการรับจ้าง ค้าขาย บุตรส่งให้และอื่นๆ)

1. ต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี 2. 50,000 - 100,000 บาท/ปี
 3. 100,001 - 200,000 บาท/ปี 4. 200,001 - 300,000 บาท/ปี
 5. 300,000 บาทขึ้นไป 6. ไม่มีรายได้จากนอกภาคการเกษตร

3. รายจ่ายจากภาคการเกษตร (รายจ่ายจากการทำนา ไร่ สวน เลี้ยงสัตว์และอื่นๆ)

1. ต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี 2. 50,000 - 100,000 บาท/ปี
 3. 100,001 - 200,000 บาท/ปี 4. 200,001 - 300,000 บาท/ปี
 5. 300,000 บาทขึ้นไป

4. รายจ่ายจากนอกภาคการเกษตร (รายจ่ายจากการรับจ้าง ค้าขาย ส่งให้บุตรและอื่นๆ)

1. ต่ำกว่า 50,000 บาท/ปี 2. 50,000 - 100,000 บาท/ปี
 3. 100,001 - 200,000 บาท/ปี 4. 200,001 - 300,000 บาท/ปี
 5. 300,000 บาทขึ้นไป 6. ไม่มีรายจ่ายจากนอกภาคการเกษตร

ตอนที่ 3 ภาระหนี้สิน และการค้างชำระหนี้

1. ท่านมีหนี้ค้างชำระกับสหกรณ์การเกษตรบางเลน จำกัด เป็นจำนวนเท่าใด

1. ต่ำกว่า 50,000บาท 2. 50,000 - 100,000 บาท
 3. 100,001 - 200,000 บาท 4. 200,000 บาทขึ้นไป

2. ท่านมีหนี้ค้างชำระอื่นนอกจากสหกรณ์อีกหรือไม่ เป็นจำนวนเท่าใด

1. ต่ำกว่า 50,000บาท 2. 50,000 - 100,000 บาท
 3. 100,001 - 200,000 บาท 4. 200,000 บาทขึ้นไป
 5. ไม่มี

3. ท่านมีหนี้สินกับสถาบันการเงินใดนอกจากสหกรณ์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

1. ธ.ก.ส. 2. ธนาคารออมสิน
 3. กองทุนหมู่บ้าน 4. ธนาคารอาคารสงเคราะห์
 5. อื่นๆ (ระบุ)..... 6. ไม่มี

ตอนที่ 4 ปัจจัยด้านการผลิต ด้านการตลาด ด้านภัยธรรมชาติ ด้านนโยบายของรัฐ

ในช่วงระยะเวลา 3 ปี ที่ผ่านมา ท่านมีปัญหาหรือปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การค้างชำระหนี้ ของท่านมากน้อยระดับใด โปรดกาเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้างชำระหนี้ของท่านมีความสำคัญ มากน้อยระดับใด	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ไม่มีผล กระทบ
ปัจจัยด้านการผลิต						
1. ต้นทุนการผลิตสูง						
2. ขาดแคลนเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมใหม่ๆ						
3. ผลผลิตต่อไร่อยู่ในเกณฑ์ต่ำ						
4. ที่ดินทำการเกษตรไม่เหมาะสม						
5. ขาดแหล่งน้ำ						
6. ขาดแคลนแรงงาน						
7. อัตราค่าจ้างแรงงานสูง						

ปัจจัยที่มีผลต่อการค้าชำระหนี้ของท่านมีความสำคัญ มากน้อยระดับใด	มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)	ไม่มีผล กระทบ
ปัจจัยด้านการตลาด						
1. ราคาผลผลิตตกต่ำไม่คุ้มค่ากับการลงทุน						
2. ถูกกดราคารับซื้อจากพ่อค้าคนกลาง						
3. ขาดสถานที่เก็บผลผลิตเพื่อรอราคา						
ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและภัยธรรมชาติ						
1. สภาพเศรษฐกิจปัจจุบัน ราคาสินค้าอุปโภค บริโภค มีราคาสูงขึ้น						
2. เกิดการระบาดของโรคและแมลงศัตรูพืช						
3. เกิดภาวะฝนชุก น้ำท่วม น้ำหลาก ทำให้ไม่ได้รับ ผลผลิตหรือผลผลิตเสียหาย						
4. เกิดภาวะฝนแล้ง ฝนทิ้งช่วง ทำให้ไม่ได้รับผลผลิต หรือผลผลิตเสียหาย						
5. เกิดลมพายุทำให้ไม่ได้รับผลผลิต หรือผลผลิต เสียหาย						
ปัจจัยด้านนโยบายของรัฐ						
1. นโยบายงดการทำนาปรังตามมาตรการของรัฐบาล						
2. นโยบายบัตรสินเชื่อเกษตรกรของรัฐบาล						
3. การเลิกนโยบายโครงการรับจำนำข้าวของรัฐบาล						
4. การมีต้นทุนค่าแรงงานเพิ่มขึ้นจากการมีนโยบาย เพิ่มค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ 300 บาท						

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหานี้ค้างชำระให้กับสมาชิก

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นายรัชพล รวยพงษ์
วัน เดือน ปีเกิด	12 กรกฎาคม 2523
สถานที่เกิด	อำเภอป่าซาง จังหวัดลำพูน
ประวัติการศึกษา	บัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยพายัพ พ.ศ.2546
สถานที่ทำงาน	สำนักงานสหกรณ์จังหวัดนครปฐม
ตำแหน่ง	นักวิชาการสหกรณ์ปฏิบัติการ

